

naš tednik

SILOVENSKE
PROSVETNE
ZVEZE
CELOVEC

LETO XL — Številka 1 4. januarja 1978 Cena 4.— šil. (4 din)
Poština plačana v gotovini Celovec P. b. b.
Erscheinungsort Klagenfurt Verlagspostamt 9020 Klagenfurt

0077690

UVODNIK

Korak naprej

Preteklo leto je stalo za nas koroške Slovence v znamenju ponovne kapitulacije avstrijskih oblasti pred nemškonalnimi zahtevami, ki se izraža v odredbah o uradnem jeziku in o dvojezičnih napisih. Ti zakonski ukrepi so izbrisali 2/3 slovenskega oz. dvojezičnega ozemlja na področju uradnega jezika in 5/6 na področju dvojezičnih topografskih napisov. Leto 1977 je bilo tudi v znamenju kriminalizacije naše borbe, kajti avstrijske policijske in sodne oblasti so inscenirale kazenske postopke proti slovenskim aktivistom in danes je v teku okrog 30 kazenskih postopkov proti koroškim Slovincem, katerih kazensko dejanje je le v tem, da so na demokratičen način opozorili javnost na nevarno stanje slovenske narodne skupnosti na Koroškem. Leto 1977 pa stoji na drugi strani tudi v znamenju upora koroških Slovencev proti nasilni germanizaciji. Že 14. novembra 1976 smo z bojkotom ugotavljanja manjšine dokazali našo pripravljenost za aktivno borbo, neustrašeno smo nadaljevali naše akcije, ki so se izražale v močnih demonstracijah s simboličnim postavljanjem dvojezičnih napisov v Senthakobu in Rožu, Škocijanu in Pliberku in smo končno tudi zarisali naše ozemlje z zadnjim pohodom v Ziljo. Opozorili smo mednarodno javnost na kršitev državne pogodbe in človekovih pravic v Avstriji in informirali tudi generalnega sekretarja OZN dr. Waldheima.

Ob dani avstrijski politični situaciji za leto 1978 ne moremo pričakovati takojšnjega izboljšanja pravnega položaja naše narodne skupnosti. Zavedati se moramo, da se bo nadaljeval pritisk na koroške Slovence, ki se izraža najbolj očitno v policijskem terorju in političnih procesih. Kljub temu pa sem prepričan, da smo v stanju ob pravilnem pristopu napraviti tudi v letu 1978 bistven korak naprej v smer enakopravnosti in boljših življenjskih pogojev.

Vodilo našemu delu mora biti enotnost vseh koroških Slovencev v boju za dejansko enakopravnost. Notranje razprtije škodujejo celotnemu narodnemu telesu in slabijo udarnost naših akcij. Osrednji organizaciji morata računati z najmočnejšo podporo ljudstva in ostati z njim v najtesnejši povezavi. Pri tem se moramo zavedati, da gospodarska situacija južne Koroške ni prav nič rožnata in da je dolžnost nas vseh napeti vse sile, da bomo izboljšali gospodarsko strukturo in tako omogočili prebivalcem na našem ozemlju, da bodo lahko tudi brez eksistenčnih težav ostali na domači zemlji, kar gospodarska politika deželne in zvezne vlade nikakor ne garantira.

Posvetiti se moramo bolj naši mladini in našim otrokom. Predšolska vzgoja v otroških vrtcih pospešuje danes germanizacijo in uporaba materinega jezika v vrtcih je eden najvažnejših ciljev, ki si ga danes stavljamo. Na področju šolstva pa bomo morali skrbeti za vsestranski podvig prijavi, pri čemer pa jasno ugotavljamo, da je današnji sistem dvojezičnega šolstva

V nič kaj dobri luči stoji koroška žandarmerija oziroma policija, odkar je znana razzodba ustavnega sodišča glede dogodkov ob odkritju brambovskega spomenika 8. avgusta 1976 v Škocijanu, ko je žandarmerija aretirala vsega skupaj 26 koroških Slovencev in njihovih simpatizerjev. Potem ko je ustavno sodišče pred mesecem dni objavilo prvo razzodbo, iz katere je razvidno, da je žandarmerija ravnala nečloveško z odvetnikom dr. Jankom Tischlerjem, je v drugi razzodbi spoznalo nadaljnje primere nečloveškega ravnanja žandarmerije za dokazano.

Vsega skupaj se je pritožilo na ustavno sodišče — razen dr. Tischlerja — 20 oseb. Od teh je dobilo pred ustavnim sodiščem tistih deset popolnoma prav, ki so bili aretirani v drugem „delu“ žandarmerijske akcije v Sinči vasi. To so bili Dušan Schlapper, Magda Koren, Andrej Mohar, Sonja Schlapper, Lojze Sticker, Franc Kristof, Franc Rasinger, Ingrid Weber, Franc Picej ter Marija Kartnig. Ustavno sodišče je spoznalo, da so te osebe bile ranjene v ustavno zajamčeni pravici do osebne svobode.

Od 11 oseb, ki so bile aretirane v Škocijanu, jih je vložilo pritožbo na ustavno sodišče deset. Od tega je ustavno sodišče sedem pritožb popolnoma zavrnilo, češ da je aretacija bila upravičena, ker so bili „zasačeni neposredno pri kaznivem dejanju“ („auf frischer Tat betreten“). To kaznivo dejanje je bilo v očeh ustavnega sodišča, da so aretirane osebe brcale žandarje, delili letake ter se nasploh upirali poveljem žandarmerije. Edine priče za to: žandarji sami. Kdo drug namreč nihče ni podal takšne izjave, ker je tudi ne bi mogel, ker bi bila neresnična. Kajti nihče — tudi ne opazovalci koroških maloformatnih listov — niso videli, da bi kakšen Slovenec brcal

povsem nezadovoljiv. Pri vsem tem ne smemo podcenjevati pomembnosti kulturnega ustvarjanja ter potrebe kulturnih organizacij, ki izvršujejo hvalevredno nalogo širjenja slovenske besede po naših krajih. Ze danes bogato kulturno ustvarjanje koroških Slovencev se mora razširiti dejansko po vsem slovenskem in dvojezičnem ozemlju.

Leto 1978 pa bo tudi leto priprav na volitve v občinske odbore in deželni zbor. Voditi nas mora pri teh pripravah načelo, da nas zastopajo najbolj naši ljudje in tem bomo zaupali tudi v naprej v zavesti, da vse v deželnem zboru zastopane stranke oz. njihovi predstavniki vodijo v vprašanju naše narodne skupnosti politiko nemškonalnih interesov. Pri tem pa seveda ne moremo izključevati nemškogovore-

Novo leto se prične s političnimi procesi

Malodane po vsakem bombnem atentatu v zadnjih petih letih smo bili priče, kako trije veliki koroški časniki krivice za ta dejanja iščejo bolj ali manj odkrito med koroškimi Slovenci.

Izvzeti so bili le bombni napadi na partizanska spomenika na Robežu, kjer so krivce v edinem od 12 primerov doslej izsledili, pa na sedež Zveze slovenskih organizacij. In celo pri partizanskih spomenikih — kot pri razstreljenem na Komelju — odpirajo dvom, ali morda le ne gre za provokacijo (Slovencev samih seveda).

Čprav sami pravijo, da „paralel, ki bi kazale na istega storilca, na isti krog storilcev, ni“ (Veronika Genser v VZ, 30. 3. 1977), se ob vsakem novem primeru najdejo jasnovidci, ki brez vsakih indicijev že točno vedo, kje so storilci. Pa naj so to komentatorji in poročevalci

časopisov sami ali pa politiki in taki, ki se za politike imajo, enkrat v tej, drugič v oni obliki povejo: krivci so „levoradikalni slovenski teroristi“ ali pa „določeni krogi“, za katere vsak bralec ve, kdo je mišljen. Vedno znajo zvaliti sum na manjšinske organizacije („Wenn dennoch vielfach ohne stichhaltigen Beweis erklärt wird, das nächtliche Sprengstoffattentat im Unterland sei ein Werk der Kärntner Slowenen, so tragen die Kärntner Slowenen bzw. ihre politische Führung selbst die Schuld daran.“ — M. Messner v KTZ, 17. 6. 1976) ali pa na posamezne pripadnike manjšine („...die Links-Außenseiter, denen friedliche Kommunikation nicht in den Kram ihres beruflichen Slawentums paßt...“ — dr. E. Linortner v VZ, 14. 8. 1977). Ali izrečejo svoje sodbe brez ovinkov („Nun haben slowenische Extremisten wie-

der einmal mit Sprengstoff ‚argumentiert‘.“ — I. Pust v VZ, 10. 8. 1977; „...der politische Verdacht ist ganz eindeutig.“ — G. Lehofer v Kleine Zeitung, 17. 6. 1976) ali pa jih elegantno oblečejo v narekovanje („Einheimische, aber auch Ur-lauber machten ihrer Empörung über diesen Anschlag entsprechend Luft: ‚Die gehören nicht nach österreichischem Gesetz, sondern nach dem jugoslawischen abgeurteilt, wenn man's erwischt.‘ Für sie stand, obwohl es nicht den geringsten Hinweis gibt, der Kreis, in dem der Täter zu suchen ist, fest. Andere: ‚Einen Tritt in den Hintern und ab über die Grenze.‘“ — H. Stritzl v Kleine Zeitung, 10. 8. 1977). Ena od možnosti pa je še, da lepo po vrsti citirajo izjave raznih politikov, od Wagnerja do Kreiskega, ki vsi s prstom kažejo na Slovence: odlično mesto zavzemajo vsakokrat tudi izjave Heimatdiensta, ki jim po možnosti pod primernim naslovom („Slowenen: ‚Gegen Frieden im Land!‘“) postavijo nasproti izjave slovenskih organizacij ali njenih predstavnikov. Tako da so ti v pravam okviru.

Možnosti, brutalnih in prefinjenih, je ničkoliko. Primerov še več. Cilj je povsod isti: postaviti Slovence v dvomljivo luč, diskreditirati njihovo prizadevanje za demokratično ureditev nacionalnega vprašanja, posamezne Slovence difamirati kot teroriste, bombaše (glej „primer Warasch“) in tako skušati vnesti razdor v vrste slovenske manjšine.

Če kdo imenuje to podtikavanje koroških časnikov s pravim imenom, takoj zaposlijo avstrijska sodišča. Tako je lanskega avgusta po škocijanski bombi celovski Solidarnostni komite izdal tiskovno poročilo, v katerem je med drugim rečeno, da je večina bombnih napadov na Koroškem sumljivih kot provokacija, ker jih je bilo le en velik pok. Kleine Zeitung se je čutila užaljena v svoji časti in je vložila tožbo proti formulaciji: „Dies kann doch nur den femegerichtlichen Anmaßungen der Kärntner Tageszeitungen dienen, die allesamt die Täter schon gefunden zu haben glauben, bevor es auch nur die kleinsten konkreten Anhaltspunkte gibt.“ Najprej je moral pred sodnika dr. Helmut Stockhammer, ker pa on ni avtor, ga je moralo sodišče oprostiti. Zdaj je obtožen avtor Peter Wieser, ki se bo moral zagovarjati v ponedeljek, 9. zanuolja, pred deželnim sodiščem.

Izjave ni objavil noben koroški in drug avstrijski dnevnik. Ali gre res za žalitev časti, se bo izkazalo. Vsekakor pa bi vsak posamezni koroški Slovenec imel neznansko več vzroka koroške časopise tožiti zaradi žalitve časti, tako da moramo tudi to tožbo uvrstiti med poskuse kriminalizacije koroških Slovencev v njihovem boju.

Značilna podrobnost ob robu: sodnik dr. Hautzenberger je že na prvi obravnavi izjavil, da ni dvoma, da ima Peter Wieser računati z obsodbo. Koroško pravosodje...

žandarja. Ustavno sodišče je pri tej odločitvi bilo vezano edinole na obremenilne izjave žandarjev. Prič, ki bi povedale drugače, razen aretiranih ni bilo navedenih. Osebe, katerih pritožbo je ustavno sodišče docela zavrnilo, so Dana Wrolich, Mirko Messner, Milan Blažej, Karel Hobel, Marjan Einspieler in Oto Wutte.

Glede pritožbe Janka Malleja, ki je prav tako bil aretirani v Škocijanu, potem ko je razpel transparent „Skupno proti neonacizmu“, je ustavno sodišče spoznalo, da je bila aretacija upravičena. Vendar so žandarji ravnali z njim poniževalno in nečloveško, ko so ga na prostem eskortirali tako, da so ga vkelki za lase.

Pri dveh pritožnikih, pri mag. Reinhardt Lobeju ter pri Richardu Podliski, ki sta prav tako bila prijeta v Škocijanu, je žandarmerija po razzodbi ustavnega sodišča kršila tako pravico do osebne svobode kakor tudi pravico, da ne bi bila podvržena nečloveškemu in poniževalnemu ravnanju z njima.

Država je bila obsojena plačati tistim, ki so pred ustavnim sodiščem dobili prav, stroške postopka v višini 30.000 šilingov. Tisti, ki niso dobili prav, morajo plačati državi 14.000 šilingov.

Nihče ni mogel biti takšen optimist, da bi pričakoval, da bi vrhovno sodišče ugodilo vsem pritožbam. Da je več kot polovica od njih dobila prav, ni le znak, da je žan-

darmerija v večini primerov ravnala napačno, proti zakonom in proti človekovemu dostojanstvu. Vsak, ki se količkaj spozna na prakso, ve, da je neznansko težko dokazati žandarjem prestopke pri njih ravnanju. Da je uspela več ko polovica pritožnikov, še posebej podčrtuje upravičenost pritožb. Pa tudi če bi uspela manj kot polovica pritožnikov, bi to bil kljub temu hud alarmni signal. Alarmni signal tudi, če bi uspel le eden. Kajti žandarmerija kot varuh reda mora v vsakem primeru postopati po zakonu in ne le v večini primerov. Kaj bi bilo, če bi pri drugih kriminalnih delikatih žandarmerija in policija — sigurno je sigurno — sprva prišla kar večje število ljudi v prepričanju, eden bo že dejanski storilec, more vsakdo dobro doumeti.

Nam vsem dobro znano celovško državno tožilstvo je ustavilo proti petim osebam, aretiranim v Škocijanu, kazenske predloge.

Ni nam pa doslej znano, če so uvedli medtem tudi preiskave proti žandarjem, ki so se odlikovali pri nečloveških akcijah proti pripadnikom slovenske narodne skupnosti in njihovim simpatizerjem. Samo žandarmerijski nadčastnik Ignaz Assinger, ki je poveljeval neupravičeno nezakonito aretaciji v Sinči vasi — kjer so vsi pritožniki dobili prav — je z novim letom bil (kot prvi na Koroškem) povišan za stotnika.

Dr. Reginald Vospernik novi ravnatelj

Slovenska gimnazija je dobila novega ravnatelja: dr. Reginald Vospernik, ki poučuje na Zvezni gimnaziji za Slovence od leta 1961, je prevzel dediščino ustanovitelja šole dvornega svetnika dr. Joška Tischlerja, da vodi to ustanovo tudi v prihodnje uspešno.

Dosedanji ravnatelj, dvorni svetnik dr. Pavle Zablatnik, je s kon-

cem starega leta odšel v zasluženi pokoj. Dr. Zablatnik se name-rava v pokoju posvetiti tistim stvarim, ki jih zaradi prezaposelnosti z ravnateljstvom ni mogel dovolj zasledovati. Šolarji so se od ravnatelja poslovili na posebni svečanosti, kjer so mu izročili tudi Goršetovo plastiko „Romar“. — Dalje glej na 4. strani.

čih avstrijskih demokratov, ki se zavedajo, da je borba za manjšinske pravice obenem boj za demokratičnejšo družbo.

Neprestano bomo, kakor do danes, opozarjali na našo neenakopravno situacijo avstrijsko in mednarodno javnost z različnimi akcijami in terjali naše pravice. Dobri odnosi do države našega matičnega naroda pa so nadalje bistven pogoj uspešne borbe, četudi moramo vedeti, da smo v prvi vrsti kovači naše usode sami.

Če bomo vztrajali pri teh načelih, potem sem prepričan, da bo leto 1978 nas koroške Slovence privedlo velik korak naprej v našem dolgem boju za vsestransko enakopravnost.

Dr. Matevž Grilc,
predsednik NSKS.

Dr. Vospernik izroča dr. Zablatniku Goršetovo plastiko „Romar“

GOSPODARSKI KOMENTAR NA PRAGU NOVEGA LETA:

Proračun: zakaj tako pozno spoznanje?

Ob vsakem prestopu praga v novo leto je vsepovsod in na vseh področjih družbenega življenja uveljavljen običaj, da ocenjujemo dosežke preteklega leta in da poskušamo zastavke za leto, pred katerim stojimo. To je tudi prav, kajti izhodišče za načrte in prizadevanja v tem koledarskem času mora stati na dosežkih prizadevanj v času, ki je za nami. Drugače se gibamo v zraku, ne pa na tleh stvarnosti.

Na pragu leta 1978 bi bilo na pačno, če bi se glede ocenjevanja prihodnosti držali navad zadnjih let, to je let skoraj nebrzdanega razvoja konzumne družbe in krilatice, da živimo v Avstriji še vedno na „otoku blaženih“. Te navade so baš v zadnjih mesecih preteklega leta dosegle svoj višek.

Ta čas je mimo. Ob vsem konzumu, ki smo mu bili priča, so zadnji tedni minulega leta vsakomur jasno predočili, da ne gre več, da bi še naprej več potrošili kot smo v stanju pridelati. To resnico so morali končno priznati vsi družbeni činitelji Avstrije in — hočeš, nočeš, moraš — po letih gospodarsko-socialnega dopadanja pristati

na tleh stvarnosti. To lahko razvidimo iz zadnjih proračunskih razprav in poslanic za leto 1978.

Leto 1978 bomo morali na strani dohodkov in izdatkov preživeti s spoznanjem potrebe po večji varčnosti. Dohodki po svoji kupni moči ne bodo več dosegli onih zadnjih let. Finančni minister bo po sklepu parlamenta in navodilih zvezne vlade globoko mešal po denarnicah in blagajnah vsakogar. Zaradi

tega bo nakup in vzdrževanje avtomobila dražji. Luksuzni davek na kar 33 skupin tržnega blaga bo prizadel skoraj vsakogar, kajti znašal bo 30 odstotkov, medtem ko je bilo taisto blago doslej obdavčeno le z 18 odstotki davka na večjo vrednost. K temu se pridružuje še zvišanje prispevkov za socialno zavarovanje in prispevka na zdravniške recepte.

S tem vendar lista zvišanj, da

bodo prišle država in druge družbene ustanove iz „rdečih števil“ svojega dosedanjega poslovanja, še ni zaključena. Poleg ravnokar navedenih direktnih bremen na osebni dohodek bo tekom leta prišlo še do nadaljnjih indirektnih bremen. Do njih bo prišlo tako po poti politike cen, po poti in pogojih v zunanji trgovini, kjer nič ne bo pomagalo, če bomo importe omejevali, ko bo na drugi strani vedno

Borovlje: onemogočanje slovenske besede

Zadnji petek je v Borovljah zasedal občinski svet. Čeprav so bile po dnevnem redu v ospredju značilno občinske zadeve — razprava o proračunu, povišanje raznih dajatev in prispevkov, razpust dveh ljudskih šol i. dr. —, je vendar domala celotna obravnava tekla bolj v znamenju manjšinske problematike, včasih tudi precej burno.

Zastopnik Volilne skupnosti (VS), občinski odbornik Feliks Wieser st. se je s svojimi besedami, govoril je večinoma v slovenščini, dotaknil nekaterih neprijetnih stvari in res-

nic, katere bi pač občinski in deželni politiki najraje prezrli, kaj šele priznali.

Dejansko se je izkazala županova vztrajna skrb za upoštevanje veljavnih zakonov bolj kot prefinjena metoda onemogočiti slovensko besedo. Saj drugače ni razumeti, zakaj župan na eni strani dopušča uporabo slovenščine, na drugi strani pa jo sistematično ignorira, s tem, da z drugimi referenti vred na slovensko stavljena vprašanja noče odgovoriti. Precejšnje nasprotje je bilo videti v županovem zadržanju, ko je ob določenih prilikah Wieserjevo izjavo v nemščini naenkrat označil kot neskladno s Splošnim občinskim redom, ko pa je Wieser le tolmačil, kar je tik pred tem rekel v slovenščini. Kdor tudi ve, da zna župan v privatnem krogu zelo spretno uporabljati slovensko besedo, se vpraša, zakaj ta dvoiličnost. Očitno gre za sistem, ki se vedno bolj prakticira od zvezne vlade pa dol do občinskega vodstva, v imenu zakona o narodnih skupnostih, ki pa je kljub temu, oziroma prav zaradi tega sistema načrtno diskriminacije slovensko govorečega državljanja.

Kot opazovalec celotne scene ob priliki občinske seje moraš imeti vtis, da se nekateri borovljski občinski odborniki, ki so drugače precej vidni predstavniki občine, kaj radi norčujejo s slovensko besedo, ki jo pa v večini celo sami poznajo in znajo kot materino besedo. In to je tista žalostna shicofrenija, ki ovira zdravo razvijanje medčloveških odnosov. V takem vzdušju je razumljivo, da pride tudi iz ust pošte-

nega zagovornika pravic Slovencev kaka beseda, ki morda ni čisto na mestu.

Da je Wieser v teku diskusije o proračunu, ki bo za leto 1978 znašal domala 90 milij. šil. in brez primanjkljaja, postavil v ospredje slabo stanje ceste na Strugarje, struga hudournika jo namreč prečka kar petkrat brez mostu, mi zato pa res ni mogoče očitati lokalnega patriotizma, saj so vendar razmere na tej cesti v resnici neznosne. Da bi moral občinski proračun predvideti za popravo take ceste tudi določeno vsoto, je uvidevno. No, tokrat bo za cesto celo nekaj denarja manj. Tako pač zastopnik VS ni mogel privoliti v proračun, ki so ga druge frakcije z izjemo KP brez posebne debate odobrile. Wieser je nadalje izjavil, da pogreša slovenske knjige v občinski knjižnici. Hkrati je vprašal po dvojezičnih krajevnih napisih, ki jih občina Borovlje še ni postavila in navedel kot vzoren zgled občino Železno Kaplo. Glede knjig mu je bilo odgovorjeno, da ni povpraševanja. V takem vzdušju, kakor vlada v Borovljah, je to celo razumljivo. Glede izostajanja dvojezičnih napisov so se pa odgovorni takoj sklicevali na sedmojuljsko zakonodajo. Jasno.

V zvezi z obravnavo o razpustu ljudske šole v Kapli na Dravi je Feliks Wieser vprašal, ali so starši za to in obenem navedel primer Slovenji Plajberk, kjer, kakor se ve, občina tudi namerava razpustiti ljudsko šolo. A tam so se starši enoumno izrekli proti takemu načrtu, kajti ne drži, da so majhne šole na vsak način slabše šole. Da bodo šo-

težje avstrijsko blago eksportirati. Prav v slednjem pa korenini resna nevarnost naraščanja brezposelnosti. V takih pogojih bodo gospodarska podjetja svojo investicijsko dejavnost še naprej omejevala, kupna moč širokih slojev prebivalstva pa bo nazadovala.

Te nevarnosti, ki jo v bistvu končno, toda zelo pozno, priznajo vsi politiki in gospodarstveniki, letos ne bo več mogoče odbiti. Verjetno tudi ne v prihodnjem letu in v letu 1980. Lažje bi jo pravočasno obšli, če bi politične stranke že pred dvema letoma odstopile od svoje politike gospodarsko-socialnega dopadanja in s tem povezanega licitiranja, ne pa šele sedaj, ko so s tem povezana družbena bremena in dolgovi narasli, da se jih bomo lahko znebili — če bo mednarodni gospodarski razvoj prešel spet v fazo konjunktura — šele tekom let. (bl)

larje iz Kaple na Dravi v prihodnjem šolskem letu vozili v Borovlje, je zdaj gotovo. Tudi 2. ljudski šoli v Borovljah je bila zadnja ura. Sicer proti glasovom zastopnikov VS, KP in VP.

Občinski svet je na seji še sklenil povišanje najemnine za prireditve v mestni hiši, dodelil dela za postavitev čistilnih naprav raznim tvrdkam v višini 17 milij. šilingov. Sredstva bodo vzeli iz izrednega proračuna, kakor tudi za gradnjo novega poslopja za ljudsko šolo v Borovljah. Na dnevnem redu so bile poleg navedenih še druge manjše zadeve in vprašanje personala.

Bekštanj: proračunska debata

Dne 23. 12. 1977 je bila zadnja seja v starem letu občinskega parlamenta v kulturni dvorani na Brnci.

Glavna točka je bilo sklepanje o proračunu za leto 1978. Najprej je župan Fric Schmidt prebral pismo deželne poslanke Karla Kofflerja, kateri je naznanil odstop kot občinski odbornik. Po poročilu načelnika kontrolnega odbora Gruberja je podal odbornik Alfred Koffler poročilo o razporeditvi službenih mest za leto 1978. Iz tega poročila je bilo razvideti, da ima občina 65 delovnih mest (uradniki, delavci, (Dalje na strani 4)

Iz delovanja dunajskih študentov

Klub slovenskih študentov na Dunaju je v zadnjem času razvijal dokaj široko aktivnost. 29. novembra so slovenski študenti priredili na dunajski univerzi skupno z Avstrijsko visokošolsko zvezo (Österreichische Hochschülerschaft), z Zvezo socialističnih študentov Avstrije (VSSÖ), z Avstr. študentsko unijo (ÖSU), s Komunistično študentsko zvezo (KSV) in s Hrvaškim akademskim klubom (HAK) informacijski večer z naslovom „Politični procesi proti Slovincem — izraz protimanjšinske politike“. Po pozdravnih besedah predsednika KSS, Dušana Schlapperja in Janka Kumerja, ki je zastopal pravno skupino VSSÖ, so govorili glavni referenti Filip Warasch, tajnik NSKS, Janko Pipp za KSS in dr. Mirko Messner, urednik Kladiiva. Filip Warasch je podrobno razčlenil svoj proces v Salzburgu in ga označil kot neuspeh poskus kriminalizacije gibanja za narodno enakopravnost. Janko Pipp je govoril o škandaloznih policijskih izgredivih v Pliberku, kjer so uradno podrli dvojezičnost, dr. Mirko Messner pa je natančneje poročal o škocijanskih dogodkih leta 1976 in tako zaokrožil celotno tematiko. Po zanimivi diskusiji z referenti so zaključili večer, ki ga je obiskalo več sto poslušalcev.

Nekaj dni navrh, 3. decembra, je bil v dunajskem Albert Schweitzerjevemu domu politični seminar, kjer so z zainteresiranimi Dunajčani obravnavali pomen avstrijske državne pogodbe za demokratični razvoj v Avstriji. Predavala sta med drugim dr. Hanns Haas, znani salzburški zgodovinar, ki je skupno z dr. Stuhlpfarrerjem predstavil pred kratkim znamenito knjigo „Österreich und seine Slowenen“, in dr. Walter Silbermayr, pravnik in član organizacije „Österreichische Vereinigung demokratischer Juristen“ (ÖVDJ), ki je že dostikrat izražala solidarnost s koroškimi Slovenci. Medtem ko je dr. Haas zgodovinsko orisal pomen državne pogodbe za politični razvoj — ne samo Avstrije, je predaval dr. Silbermayr o mednarodno pravni zaščiti tega dokumenta, o nedoslednem „izpolnjevanju“ državne pogodbe, ne samo sedmega člana, ampak tudi drugih točk, kakor denacifikacija in prepoved nacističnega delovanja. Razen teh dveh so podali stališče še zastopnika slovenskih osrednjih organizacij, zastopnik Kluba slovenskih študentov na Dunaju in pred-

sednik Avstrijske visokošolske zveze (ÖH), vodja seminarja pa je bil predsednik solidarnostnega komiteja na Dunaju, Ulrich Trinks.

V klubskih prostorih je govoril študentom še član organizacije „Österreichischer Friedensrat“, univ. prof. dr. Thomas Schönfeld o nalogah in ciljih mirovnega gibanja in o pomenu sklepov Helsinške konference — zelo aktualna tema, saj je tudi Klub izdal pred kratkim izjavo proti nevtronski bombi, ki ogroža splošno razorožitev.

Poleg „šolskega krožka“, ki se ukvarja z manjšinsko šolsko problematiko in ki bo predstavil rezultate svojega dela na Koroških kulturnih dneh (doslej sta predavala predsednik Zveze demokratičnih učiteljev [BdL] mag. Reinhard Sellner in prof. Janko Messner) se oblikuje še skupina gospodarsko zanimajočih študentov, ki so se v svojem prvem srečanju menili z dr. F. Velikom in inž. M. Schnablom o gospodarskih problemih v zvezi z manjšino.

Izredno aktiven pa je bil v zadnjem času „kulturni krožek“ KSS: na predavanju so vabili dr. M. Messnerja. Govoril je o „prelomu v upodabljanju kmečkoga vprašanja“ v delih Prežihovega Voranca; zasnovali so kratek diskusijski prispevek o pomenu Mladja za koroško kulturo (glej Mladje 28) in napisali kabaretističen skeč o terorizmu v Avstriji: nevarni teroristi z gamsbartom ogrožajo Dunaj, z njimi pa čepijo duhovni očetje Peter Terorini, Cilka Harttman in študentski predsednik Pinsendorfer. Bombni ekspert dr. Zasad in zvezni literarni antiterorist Tigra Detelec sta glavna zasledovalca teh subverzivnih elementov; nabito polni klubski prostori in bučen aplavz pri prvi predstavi — najlepši uspeh za kulturno skupino.

V božičnih počitnicah, 21. 12. 1977, pa so se člani „kulturnega krožka“ predstavili še celovški publikli v Auli Slovenici z izborom socialno kritičnih tekstov.

Aus dem Wilajet Kärnten

A. Schule

Die Garantie für die Zukunft der Nation ist die Jugend. Diese sollte den Slowenen in der Schule entrissen werden.

Im Jahre 1861 waren im slowenischen Anteil 28 rein slowenische und 56 utraquistische Schulen. Heute existieren in Kärnten für die Slowenen 3 slowenische, 84 utraquistische und 30 deutschorganisierte Schulen. In diesen Schulen erhalten circa 17.000 slowenische Kinder den Unterricht.

An diesen Schulen wirken 137 Lehrer slowenischer und 98 deutscher Abkunft. Der Name utraquistisch beruht lediglich darauf, daß im ersten Schuljahr eine doppel-sprachige Fibel verwendet wird. Nach circa 3 Monaten beginnt deutscher Leseunterricht. Die Kinder dieser Schulen können nach dem Austritt meistens nicht einmal ihren Namen slowenisch schreiben. Von 137 Lehrern slowenischer Abkunft sind circa 20—25 Lehrer fähig, einen slowenischen Brief zu schreiben. Durchgängiges Prinzip der übrigen unter den Slowenen wirkenden Lehrer ist die absolute Vermeidung jedes slowenischen Wortes in und außer der Schule. Viele Kinder mußten in früheren Zeiten, wenn sie unter sich slowenisch sprachen, zur Strafe einen hölzernen Esel auf dem Rücken tragen und viele Bögen wurden mit dem Strafreffrain „ich bin ein windischer Esel“ von slowenischen Kindern beschrieben.

Heutzutage werden Kinder, wenn sie in der Schule slowenisch miteinander sprechen, beschämt, bestraft; als Gruß wird den Kindern das deutsche „Grüß Gott“ oder „Guten Tag“ beigebracht, einen slowenischen Gruß der Kinder auf der Straße würde der Lehrer als Provokation auffassen und bestrafen. Die Lehrerin Summerer in Grafenstein ohrfeigte die Kinder, da sie in der freien Zeit slowenisch miteinander sprachen. Die Schule in Grafenstein ist überhaupt ein Typus der Kärntner Schulen! Über 250 Kinder besuchen die Schule, die ausschließlich deutsch orga-

nisiert ist. Die Kinder verstehen natürlich kein Wort deutsch! Der Schulinspektor Iuvan erklärte, der Unterricht vollziehe sich teilweise durch Dolmetscher! Als Dolmetscher werden aber talentiertere Kinder verwendet! Jedes weitere Wort ist völlig überflüssig. Bei nahezu allen Lehrern, die unter den Slowenen Kärntens wirken, ist die Auffassung des Bezirksschulinspektors Artnak typisch, der in Tainach den Kindern in der Schule sagte: „Deutsch ist nobel, ist schön; windisch ist bäurisch, ist schiech.“ Der Gesang wird nur deutsch geübt und das Kaiserlied dürfen die Kinder vielfach nur deutsch singen! Da an patriotischen Tagen in den slowenischen Kirchen die Kinder Schulmessen haben, stellt der Lehrer die Bedingung: „Er singe mit den Kindern das Kaiserlied, aber deutsch.“ Demzufolge singen es dann die Kinder überhaupt nicht.

Diese Zustände hat der Reichsratsabgeordnete Franz Grafenauer im Reichsrat am 3. Juli 1909 treffend geschildert: — wir können es uns nicht versagen, seine Worte zu zitieren:

„Meine Herr! Die Sicherung des eigenen Besitzes und die Grundlage des sozialen und nationalen Lebens (aber) ist die Volksschule. Wenn die Regierung die nationalen Gegensätze ernstlich aus der Welt schaffen will und wenn es den großen Parteien in diesem hohen Hause ernst ist, ihre Worte durch Taten zu dokumentieren, so liegt dies alles ja in ihren Händen und in ihrer Macht.

Schon zweimal habe ich in diesem Hause das verwerfliche Volksschulsystem in Kärnten, insoweit es die Minoritätsschulen, nämlich die Volksschulen im slowenischen Teile Kärntens betrifft, zur Sprache gebracht; geändert hat sich das System bis heute aber nur insoweit, als die Regierung bestrebt zu sein scheint, uns Slowenen noch das zu entreißen, was wir bis jetzt mit Fug und Recht besessen haben. (Dalje prihodnjic)

Leto 1977 - leto boja za pravice

JANUAR

8. do 10. letni predsednik dr. Joško Tischler sprejme odlikovanje „red jugoslovanske zvezde z zlatim vencem“, ki mu ga je podelil jugoslovanski predsednik Josip Broz Tito.

21. Filipa Warascha, osrednjega tajnika Narodnega sveta koroških Slovencev navsezgodaj zjutraj aretirajo pod obtožbo, da je nagovarjal 60-letnega Celovčana Gottfrieda Güttlerja k bombnemu atentatu na celovško transformatorsko postajo.

31. Zvezni kancler razpusti kontaktni komite in s tem onemogoči koroškemu Slovincem, da bi se pogajali z zveznim kanclerjem na enakopravni podlagi.

FEBRUAR

1. Uredba o sosvetih začne veljati; toda osrednji organizaciji koroških Slovencev ne pošljeta svojih zastopnikov v sosvete. Ustavno sodišče razveljavi odredbi celovškega magistrata, ki zabranjujeta društvu „Kulturni dom“ gradnjo kulturnega doma na Kardinalschützu v Celovcu.

17. do 19. so na sporedu 8. koroški kulturni dnevi. Osrednja tema je fašizem.

28. Jugoslovanski generalni konzul v Celovcu, Bojan Lubej, zapušča službeno mesto. Nasledi ga Milan Šamec.

MAREC

8. Osrednji odbor NSKS ponovno sklone, da koroški Slovenci ne bodo poslali svojih zastopnikov v tako imenovane sosvete.

9. Pri Kapli ob Dravi je ob železniški progi Celovec—Področica eksplodirala bomba. Predsednik NSKS v svojem prvem stališču odklanja silo. Atentat dokazuje, da sporazum treh strank nikakor ni garant za mirno sožitje na Koroškem.

14. Vsi slovenski škofje v SR Sloveniji sprejmejo delegacijo obeh osrednjih organizacij koroških Slovencev.

22. Prvi uspeh v Pliberku: občinski tajnik prebere na seji občinskega sveta predlog Enotne liste (EL) v slovenščini.

24. Filip Warasch ovadi Güttlerja

pri državnem tožilcu zaradi obrekovanja. Do danes tožilstvo ni ukrepalo.

APRIL

2. Uspela protestna vožnja koroških Slovencev na Dunaj. Gesla so: „Protest pri OZN“, „Slowenenfrage vor die UNO“, „Against ethnic discrimination“.

4. Osrednji organizaciji koroških Slovencev predata peticiji komisiji OZN proti rasni diskriminaciji.

18. Novi generalni konzul SFRJ v Celovcu, Milan Šamec, obiskal uradni sedež Narodnega sveta koroških Slovencev.

20. Bombni atentat na železniško progo pri Gospe Sveti. NSKS najostreje obsodi sumničenja, češ da je to nova „demonstrativna politika“ koroških Slovencev.

22. Občni zbor Krščanske kulturne zveze. Predsednik ostane Lovro Kaselj, tajnik pa Nužej Tolmajer.

25. Predsednik SFRJ Josip Broz Tito sprejme v Ljubljani delegacijo koroških Slovencev.

MAJ

6. Srečanje narodnosti sosednih dežel v Lendavi.

6. Umrli je dr. Vinko Zwitter, nekdanji tajnik Slovenske prosvetne

zveze, nazadnje je bil predsednik Katoliškega delovnega odbora.

8. Dr. Joško Tischler 75-letnik. Škandal v Škocijanu: zastava na občini visela v znak žalosti.

14. in 15. Uspešen zaključek šolskega leta v kmetijsko-gospodinj-ski šoli v Šentrupertu pri Velikovcu.

15. V Borovljah mogočna manifestacija koroških Slovencev. Slovenski informacijski center (SIC) izda brošuro „Das Volksgruppen-gesetz eine Lösung?“ Napisal jo je višji vladni svetnik dr. Pavel Apovnik.

22. Akademija zvezne gimnazije za Slovence v Celovcu.

23. Nad 1500 mladincev protestiralo v Celovcu proti političnim procesom.

24. Stavka na zvezni gimnaziji za Slovence v Celovcu v podporo politično obtoženim.

JUNIJ

22. NSKS in ZSO ponovno zavzmeta pismeno stališče k uredbam na podlagi zakona o narodnih skupnostih in jih zaradi njihovega protimanjšinskega značaja odklonita.

25. Napisne akcije v Podjuni in Rožu. Opozarjajo na neizpolnjen člen 7 avstrijske državne pogodbe.

1977: Pliberčani si pomagajo sami in postavijo privaten napis

29. Delegacija koroških Slovencev na obisku pri veleposlaniku SFRJ na Dunaju Novaku Pribičeviću.

30. Koroška deželna vlada izda skromno informacijo (posebno izdajo „Kärntner Landeszeitung“), s katero zagovarja novi zakon. Zvezna cestna uprava postavi prvo dvojezično tablo (skupno 20) v Selah.

JULIJ

1. Uredbe o dvojezičnih krajevnih napisih ter uradnem jeziku na Koroškem začnejo veljati.

3. Filip Warasch govoril na prazniku Slovenske skupnosti na Nabrežini pri Trstu.

6. Umrli je Mirko Hajnžič, organist, cerkvenik in neumorni kulturni delavec na Rebrci.

7. Šentjakob v Rožu dobil privatno dvojezično tablo.

23. Umrli je Jože Vošnjak, urednik verskega lista „Nedelja“ in župnik v Šentjanžu v Rožu.

27. Umrli je Jože Koglek, župnik v Škocijanu, zaupnik NSKS.

AVGUST

1. Začetek „Tabora“ v Dobrli vasi.

9. Bombni atentat na spomenik brambovcov v Škocijanu.

14. Domačini postavijo dvojezično tablo v Škocijanu.

19. Prva obravnava proti štirim selskim fantom, ki so učinkovito bojkotirali preštevanje, na Dunaju preložena.

20. Generalni sekretar OZN dr.

Kurt Waldheim sprejme v Celovcu delegacijo koroških Slovencev.

25. NT poroča, da deželni glavar Wagner v svojih izpovedih uporablja zmeraj ostrejši besednjak.

Predsedstvo NSKS sklone pozvati koroške rojake, da darujejo za politično obtožene.

26. Slovenske organizacije v Pliberku uprizorijo mogočno demonstracijo in si postavijo „svojo“ tablo.

29. Žandarmerija z vso brutalnostjo podere dvojezičen napis in nato aretirajo slovenske aktiviste.

SEPTEMBER

3. Frakcija EL v Pliberku izroči deželnemu glavarju Wagnerju resolucijo, v katerem zahteva, da ostane pravica tudi za slovenske državljane pravica.

5. Bombni atentat v Pliberku: dva električna drogova z visoko napestostjo zletita v zrak.

15. NT piše o nadvse čudni dialektiki KPÖ, ki poziva Slovence, da upoštevajo sedmojuljsko zakonodajo.

18. Slovenci iz Globasnice pišejo deželnemu glavarju in ga pozivajo, naj ne spravlja demokracije v nevarnost.

23. do 25. Federalistična unija evropskih narodnih skupin razpravlja v Železni Kapli o manjšinah v Evropi. O stanju koroških Slovencev se sklone posebna resolucija.

(Dalje na 8. strani)

1977: Tudi nekaj pozitivnih momentov: srečanje pevskih zborov celovške Slovenske gimnazije in gimnazije iz Špitala ob Dravi

NT — FELJTON — NT — FELJTON — NT — FELJTON — NT — FELJTON — NT — FELJTON — NT — FELJTON — NT — FELJTON — NT — FELJTON

Milan Nikolić — Beograd:

Od popisa do taborišča

„Moja zgodba je zgodba dolgoletnega taboriščnika. In kadar koli se spomnim teh težkih dni v bolgarskih taboriščih, v Belenu, Kajlaku, Stari Zagori, Janku Zabunovu, Kafaldžu in Loveču, se mi pokaže pred očmi najprej podoba visokega, suhljatega in plavalasega Blagoja Davkova, po rodu iz Petriča.

Skoraj vseh svojih 30 let življenja je preživel v taboriščih. Ko so mu likvidirali očeta, starega partizana, po vojski zaradi odpora proti bolgarski politiki do Makedoncev, so spravili mater in njega v taborišče. Po mnogih letih potikanja in trpljenja mu je mati umrla, Blagoja pa, tedaj že doraslega mladeniča, so izpustili iz taborišča.

A on nikdar ni pozabil, za kaj sta dala življene njegova starša. Komaj je bil prost, je začel trositi letake s pozivom na odpor proti brutalnemu raznarodovanju in asimilaciji Makedoncev. Niti naslednji dve leti zapora v njem nista zatrla odpora. Ko je znova postal prost, je začel s sabotajami. Načelniku oddelka za notranje zadeve je zažgal voz, nekemu partijskemu voditelju pa hišo. Znova se je znašel za ograjo. Toplino in mučilo so ga, da je komaj ostal živ. Njegovo suhljato telo je vse polno brazgotin.

Toda nikakršna mučenja niso strla njegovega duha. Kadar ga je kdo vprašal, tudi miličniki-staržarji v taborišču, kake narodnosti je, je molče odpel staro taboriščniško srajco in kazal prsi z natetovirano podobo Goce Delčeva.

„Prepričan sem, da v tem trenutku nekje v nekem taborišču Blagoje, ako še živi, odpenja svojo staro srajco in dokazuje, da odpora kakega naroda ne morejo uničiti ne

taborišča ne ograje ne sila.“

Tako začena svojo zgodbo Živko Ortodoks Sotiriu, po rodu iz vasi Bugarinovo blizu Soluna, po narodnosti Makedonec. Egejski Makedonec. Zaradi te svoje makedonske narodnosti je šel skozi pekel mnogih bolgarskih zaporov in taborišč. In ne samo on. Na tisoče in tisoče Makedoncev, Mohamedancev, Turkov, Armencev, Judov, Romov in drugih narodov ždi v bolgarskih zaporih. Njihova edina krivda je, da se niso hoteli odpovedati svojim koreninam, svojemu narodu, ker se niso hoteli dati „krstiti“ in postati Bolgari.

Ko sem se mudil decembra 1975 za čas zadnjega štetja v Pirinski Makedoniji, me je prepričeval takratni sekretar komiteja blagojevgrajskega okrožja in član CK BKP (Bolgarske komunistične partije) Petar Djulgerov:

„Nikdar ni bilo tukaj nikakršnih pritiskov, pretenj, izsiljevanj. Nikomur ni zmanjkalo niti lasa z glave, če se je izrekel za Makedonca.“

SVETOVNI FENOMEN

Resnica je, na žalost, mnogo bolj boleča in mnogo strašnejša. Danes v Bolgariji uradno ne živi niti en Makedonec več, ni več nobene manjšine, nobenega drugega naroda razen bolgarskega, čeprav jih je bilo še nedavno po vladnih statistikah 15 odstotkov celotnega prebivalstva. Bolgarija se je tako postavila v vrsto svetovnih fenomenov, saj so vsi prebivalci znotraj njenih mej, od prvega do zadnjega, iste narodne pripadnosti. Jasno, bolgarske. S kakimi ukrepi je bilo to doseženo, ali bolje, po kaki ceni je bilo vse to plačano?

Partijski, upravni in policijski ukrepi, izseljevanje in interniranje, telesne in materialne kazni, sodni postopki, temnice in taborišča — vse to ni nikakršna preteklost, to je sedanjost v Bolgariji. Politična navodila o ustvarjanju „enotne socialistične bolgarske nacije“ so se stopnjevala iz leta v leto do tistega viška, da so v tem „socialističnem pokristjanjevanju“ narodov dovoljena vsa sredstva.

O teh sredstvih, metodah in poteh — ki naj utrejo pot

do partijsko postavljenega cilja o Bolgariji kot enonacionalni deželi — poroča tudi ta feljton. To so avtentična pričanja ljudi o preganjanjih in nasilnem potujčevanju celih narodov, njihovem črtanju in izginjanju iz uradnih dokumentov in statistik.

Tisti, ki se niso pokorili usodi, ki jim jo je namenila bolgarska partija in vlada, so doživljali dramatične trenutke v boju za obstanek. Mnogi izmed njih so emigrirali v Jugoslavijo, Grčijo ali kako drugo deželo. Med njimi niso samo pirinski Makedonci, ampak tudi Turki, Mohamedanci, imenovani Pomaki, egejski Makedonci in mnogi drugi. V teh vrstah zato ni govora samo v „makedonskem vprašanju“, ampak o usodi vseh manjšin v Bolgariji. Njihova usoda je skupna.

Mnogi emigranti so zapustili družine, tovariše in somišljenike v Bolgariji. Radi so privolili, da govorijo, a prosili so, da njihovih imen ne objavljamo. Ne zaradi sebe, ampak zaradi tistih, ki so ostali na drugi strani meje.

ČE REČEŠ ENO SAMO BESEDO

Drugi so prišli legalno. Po večletnih prošnjah in mole-dovanjih so dobili dovoljenje za izselitev v Jugoslavijo. Vse svoje nepremično imetje so zapustili v Bolgariji, ker oblasti niso dovolile, da ga prodajo. Prišli so samo s tem, kar so mogli odnesti.

Živijo v skoraj vseh mestih Makedonije. Dobili so stanovanja in zaposlitev, čeprav so jim govorili, da bodo živeli v Jugoslaviji pod šotori, brez dela in kruha. Odprli so nam na stečaj vrata svojih domov in svoja srca, brez strahu pred grožnjami, s katerimi so jih odpravili bolgarski varnostni organi.

„Tik pred odhodom v Jugoslavijo me je poklical načelnik državne varnosti v Petriču Kosta Mihalčev in dejal: „Zapomni si, Marija, ta datum 24. junij 1976. Če rečeš eno samo besedo, kako je tukaj, te bo naša služba našla, pa kjer koli boš“ pripoveduje Marija Georgieva, katere družina danes živi v mestu Strugi ob Ohridskem jezeru v Jugoslaviji.

(Dalje prihodnjič)

Dr. Vospersnik novi ravnatelj slovenske gimnazije - slovo dr. Zablatnika

S koncem zadnjega leta je odšel v pokoj ravnatelj Zvezne gimnazije za Slovence v Celovcu dr. Pavle Zablatnik.

V četrtek, 22. decembra 1977, so mu priredili gimnazijci, profesorji in zastopniki Deželnega šolskega sveta v avli gimnazije poslovilno svečanost. Udeležili so se je poslevodeči predsednik DŠS glavnošolski ravnatelj Karl Kircher, podpredsednik DŠS Lindner, vodja manjšinskega šolskega oddelka okrajni šolski nadzornik Rudi Vovk, strokovni nadzornik dr. Valentin Inzko, prelat Aleš Zechner kot nadzornik za verouk, odgovorni v dijaških domovih Mohorjeve družbe

in Slovenskega šolskega društva, predsednik združenja staršev Ignac Domej in številni drugi.

Ravnatelj Zablatniku so se zahvalili za njegovo delovanje, razumevanje za mladino in sodelovanje z učiteljskim zborom ter šolskimi oblastmi dr. Reginald Vospersnik kot predsednik šolskega personalnega zastopstva, Veronika Sommeregger kot zastopnica dijakov, predsednik Deželnega šolskega sveta Karl Kircher in strokovni nadzornik dr. Valentin Inzko. Zastopnica dijakov sedmošolka Veronika Sommeregger je še posebej naglasila, da je prvi ravnatelj dr. Joško Tischler „oče naše gimnazije“,

da pa je ravnatelj Zablatnik „graditelj lastnega gimnazijskega posloplja“.

Ravnatelj Zablatnik je prevzel vodstvo naše gimnazije s 1. januarjem 1967, potem ko je odšel v pokoj ravnatelj Tischler, ki je vodil gimnazijo prav tako desetletje, od ustanovitve 1957 pa do konca 1967. V desetletju od 1968 do 1977 se je gimnazija močno razmahnila, kar tudi dokazuje statistika. Število učnih moči je naraslo od 22 na 30, število dijakov od 407 na 508, število razredov od 15 na 20.

Najlepši dan je bila gotovo tista prva majska sobota leta 1975, ko je bil prvi dan pouka v lastnem

gimnazijskem posloplju v Žreliški cesti (Ebentaler Straße 14). S tem se je uresničila dolgoletna želja vseh staršev, učencev in učiteljev z ravnateljem na čelu. Izrednega pomena pri dosegu tega cilja so bila seveda tudi nenehna prizadevanja Združenja staršev ter obeh osrednjih organizacij NSKS in ZSO.

Na koncu se je ravnatelj Zablatnik, ki je dobil kot poklon tudi Goršetov kipec romarja, zahvalil vsem navzočim in zaželel gimnaziji in naši mladini veliko uspeha za bodočnost. Naj se zaveda, da ni važna samo „kvantiteta“, število, ampak zlasti „kvaliteta“, kakovost, in naj deluje vsepovsod, kjer živi naš rod, v Podjuni, Rožu, na Gurah, ob Zilji za vsestranski napredek.

Svečanost so zaokrožili otroški (prof. Anton Feinig) in mladinski zbor (prof. Joško Kovačič) ter Irena in Roman Verdel z instrumentalnim nastopom.

Vodstvo Zvezne gimnazije za Slovence je poveril predsednik Deželnega šolskega sveta Karl Kircher 28. decembra 1977 prof. dr. Reginaldu Vospersniku. Dva dni navrh, 30. decembra, je predal prejšnji ravnatelj dr. Pavle Zablatnik svojemu nasledniku ključce.

Novi vodja Zvezne gimnazije za Slovence se je rodil leta 1937, doma pa je v Podravljah. V dobi nacizma je bil izseljen. Leta 1955 je maturiral na Plešivcu, leta 1961 pa je na Dunaju zaključil študij s proforskimi izpitom in doktoratom. Od leta 1961 poučuje na naši gimnaziji slovenščino in nemščino. Od 2. decembra 1975 naprej je bil predsednik personalnega zastopstva, od jeseni 1974 do jeseni 1977 pa tudi član odbora šolske skupnosti.

Bivšemu ravnatelju dr. Pavletu Zablatniku se zahvaljujemo za ves njegov trud in mu želimo še mnoga zdrava leta, njegovemu nasledniku dr. Reginaldu Vospersniku pa veliko uspeha!

Oglašujte v našem listu!

nja staršev (častni član je tudi prvi ravnatelj, oče Slovenske gimnazije, dr. Joško Tischler). Ravnatelj Zablatnik se je tudi v svojem imenu zahvalil Združenju staršev za sodelovanje in zaželel, da bi bilo Združenje tudi v prihodnosti opora naši gimnaziji in naši mladini.

Po občnem zboru Združenja staršev je bila dana staršem možnost, da so se pogovorili s profesorji gimnazije o učnih uspehih svojih otrok.

ČESTITAMO!

V ponedeljek, 2. januarja 1978, je obhajal svojo 50-letnico Hanzij Ogris, Miklavž v Bilčovsu. Hanziju Ogrisu, bilčovskemu županu in podpredsedniku ZSO, izrekata ob srečanju z Abrahamom iskrene čestitke tudi NSKS in NT!

V ponedeljek, 19. 12. 1977, je promoviral na graški univerzi za doktorja prava Valentin Maksimilijan KAKI iz Loga pri Vrbi ob Vrbskem jezeru.

Iskrenim čestitkam se pridružujeta tudi NSKS in uredništvo NT!

LOČE POD JEPO (Iz popotne torbe)

Dva možakarja iz „zgornjega kraja“, skoz in skoz skromna in domače orientirana, sta se podala na pot v Celovec preko Področnice. Ko jima je zginil izpred oči Dobrač, sta zapazila, da so železniško postajo Bekštanj (Finkenstein) kratkoma „prenesli“ na postajo Šteben-Malošče, slednje imenovani vasi pa združili in preimenovali v Bekštanj (Finkenstein). Tako sta torej dve vasi z lepim, častiljivim in starodavnim domačim imenom zginili iz površja in ju bo mogoče le še zgodovina omenjala po rodnem izvoru. Škoda, menita popotnika, toda domačinom bosta ostali brezdomno še dalje v najlepšem spominu, saj tu jim je tekla zibelka...

V Področnici sta potnika v zadnjem hipu menjala vlak, sicer bi se bila znašla onstran Karavank. Ko pa sta dospela na sledečo železniško postajo, sta z neko začudenostjo opazila dvojezičnost na steni te postaje. „Zdaj vsaj veva, kje sva,“ vzklikne eden ves iz sebe sprično napisa v domačem jeziku! Isto doživita na sledeči postaji, od tu pa sta potnika navezana zopet le na ugibanje, kajti napisi so po vsej idilični Rožni dolini ostali zgolj enojezični in ne povsem domači kot pred mnogimi leti. Zadevna napisa v domačem stilu, menita potnika, bržkone ne odgovarjata smislu členu 7, ker sta nekam podobna partizanskemu poreklu. Napisi, ki je „zagledal luč sveta ob luninem svitu“ ne more biti drugačen in na

Občni zbor Združenja staršev

V soboto, 17. 12. 1977 dopoldne, je bil v avli Zvezne gimnazije za Slovence v Celovcu občni zbor Združenja staršev, ki se ga je, kot vsako leto, udeležilo lepo število staršev, vzgojiteljev in profesorjev. Po poročilih predsednika in tajnice se je razvila diskusija o posameznih problemih, ki tarejo starše, dijake in profesorje (npr. kajenje v šoli). Po razrešnici, ki jo je predlagal Gašper Ogris-Martič, so navzoči izvolili novi odbor:

Predsednik Ignac Domej, Zgonc v Rinkolah; podpredsednik Anton Krušič, Rupej v Velinji vasi pri Bilčovsu; tajnica Janja Zikulnig, Ce-

lovec; namestnica Amalija Feinig, Sveče; blagajnik dipl. trg. Janko Urank, Celovec; namestnik ravnatelj Herman Grm, Nonča vas pri Pliberku; odbornik je bil do 21. 12. 1977 še prejšnji ravnatelj dr. Pavle Zablatnik; preglednika Lenka Kupper, Celovec in Gašper Ogris-Martič, trgovec v Bilčovsu.

Ker je dolgoletni ravnatelj dr. Pavle Zablatnik s koncem leta 1977 odšel v pokoj, se mu je predsednik Domej iskreno zahvalil za ves trud za gimnazijo ter mu želel za prihodnost vse najboljše. Ravnatelja Zablatnika so soglasno imenovali za častnega člana Združe-

stim maloštevilnim, ki razumejo, kaj je kultura, kaj pomeni beseda: „Mirno sožitje“ — ne pa razdiralna politika.

In to „mirno sožitje“ naj bi bilo predvsem med nami, dragi bratje in sestre! Zakaj ga ni...?

S temi besedami nočem dolžiti ne enega, ne drugega. Za prepis sta navzoča vedno dva. In tista dva naj si roke podata in naj se možkomočno pomenita, od srca do srca, kar bo za „skupno“ donosno delo v naših vrstah, ki so itak oropane na tisoče duš, da je narod ponižan do neznosne bolečine. Zato ne odpirajmo ran, raje jih celimo.

Prepričana sem, da bo Janko Messner še naprej zalival vrtiček za slovensko literaturo in bo v njem imelo prostora tudi moje naivno cvetje.

Milka Hartmanova

Bekštanj: proračunska debata

(Nadaljevanje z 2. strani)
nameščenci) za 7200 prebivalcev. Nato je podal župan pregled proračuna za leto 1978 (redni proračun 35.000.000, od teh pa 3,5 milijonov do sedaj še ni kritih). Povedal je, da pride na vsako osebo v občini 1000 šil. dolga. Kot finančni referent je razložil najvažnejše točke proračuna. Omenil je, da bo v prihodnjem letu za gradnjo cest na razpolago 2 milj. šilingov, za vzdrževanje pa 500.000 šilingov.

Iz posojil pa hočejo kriti gradnjo ceste iz Goric pri Maloščah proti sosednji vasi, nadalje gradnjo ceste iz Proda na Kopanje v bivši občini Ledince. Pri tem je treba izreči željo, naj bi občinski očetje izpolnili asfaltiranje cest, ki so jih že pred tremi leti sklenili, pa še sedaj čakajo na uresničitev. Skrbijo naj ne samo za centre, kjer stanuje vaška prominenca, ali tam kjer so prizadeti občinski odborniki sami.

Župan je tudi tožil, da mora občina plačati deželni zelo velik socialni prispevek v znesku 3 milij. 150.000 šilingov in da uradniki de-

želne vlade nimajo pravega razumevanja za potrebe Bekštanske občine. Za to trditve je rabil izredno ostre besede. Gospod Mölzer je prosil zasopnike časopisov, naj objavijo v svojih časopisih, da je občina Bekštanj izgradila predor za pešce, ki povezuje Zgornji Breg z Brnco, pod cesto, ki pelje proti Italiji in stane 750.000 šil. Povod za izgradnjo te zveze je dal lokalni zastopnik Kleine Zeitung, ker po tej reportaži je bilo naenkrat res, o čemur so prebivalci tega dela občine že dolgo sanjali. Diskusije okoli proračuna so se udeležili sledeči odborniki: za SPÖ Offner, Gallob, Hatze, Mölzer, Slamnig in Bizjak; za ÖVP pa dr. Simonitsch, Koffler, Gruber, Müller, Pečnik, ter Unterweger; za FPÖ pa: Hanzej Anderwald, pd. Pohvajan.

Tik pred koncem seje sta si prišla v lase še župan Fric Schmidt in referent za tujski promet Alfred Koffler; padle so zelo trde besede. Povedati je treba, da bo leta 1978 občina napravila nov načrt gradbenih parcel (Flächenwidmungsplan). Vsi, ki bi radi kaj spremenili, naj bi se za to pravočasno brigali.

PRIREDITVE

IGRA: „HČI MESTNEGA SODNIKA“
Prireditelj: Mladina iz Železne Kaple
Kraj: Farna dvorana v Železni Kapli
Čas: nedelja, 8. I. 1978, ob 19.30
Gostuje: Mladina iz Pliberka

SLOVENSKO PROSVETNO DRUŠTVO „DANICA“ V ŠENTVIDU V PODJUNI
vabi na

6. PLES DANICE,

ki bo v soboto, 21. I. 1978, ob 19.30 pri Voglu v Šentprimozu. Za ples igrayo „Fantje iz Podjune“. Na programu bo še pester kulturni spored.

IGRA: „HČI MESTNEGA SODNIKA“
Prireditelj: SKD v Globasnici
Kraj: Šoštar v Globasnici
Čas: petek, 6. II. 1978
(na praznik Sv. treh kraljev), ob 14.30

Gostuje: Farna mladina iz Pliberka

SLOVENSKO KULTURNO DRUŠTVO V GLOBASNICI
vabi na

5. PODJUNSKI PLES

ki bo v soboto, 14. I. 1978, ob 20.00 pri ŠOŠTARJU V GLOBASNICI. Nastopa mladinska folklorna skupina iz Globasnice. Za ples bo igral ansambel „ŠTIRJE KOVAČI“. Vsi prisrčno vabljeni!

ŠTEBEN PRI GLOBASNICI

● Neznani so na Sveti večer napravili na zahodnem dvojezičnem krajevnem napisu vasi, slovensko oznako s črnim lakom nevidno. Cestna uprava je že naslednje jutro očistila krajevno tablo, tako da večina sploh ni opazila poškodbe.

VALENTIN MOSTEČNIK,

Podravlje 66,
vošči vsem znancem in prijateljem srečno novo leto 1978!

DOM v TINJAH

Od ponedeljka, 9. I., ob 9. uri, do torka, 10. I., ob 17. uri

KUHARSKI TEČAJ

„Razne diete“

Voditeljica: sr. Vendelina Ilc

Od petka, 20. I., ob 18. uri, do nedelje, 22. I., ob 13. uri, n.

ORNAMENTIKA Z VOZLANJEM IN VEZANJEM

s predavanjem, praktičnim delom in primerno meditacijo

Voditelj: dr. Walter Heinrich, Heidelberg

V soboto, 21. I., od 14.30—17.00, n

LITERARNI SEMINAR

„Thomas Bernhard — njegovo delo in način izražanja“

Predavatelj: prof. dr. Jože Lukar

V ponedeljek, 23. I., ob 19. uri, n. sl.

SREČANJE SLOVENSKE IN NEMŠKE MLADINE

„Reševanje sporov je možno“

Prireditelja: Dom v Tinjah in Krastowitz

Berite in širite „nt“!

Občina Škofja Loka praznuje

NEKATERI PODATKI OBČINE ŠKOFJA LOKA

Občina Škofja Loka meri 511 km² oziroma 51.000 ha. Približno 70% naših površin je poraščenih z gozdovi ali pa je nerodovitnih. Na 30% ali 150 do 160 km² pa živi in deluje nekaj več kot 32.000 občanov. V družbenem sektorju gospodarstva je zaposlenih 12.500, v negospodarstvu pa 1100 delavcev. Tem 13.600 delavcem pa je treba priložiti še približno 300 zaposlenih v zasebnem sektorju obrti in gostinstva. Od vseh je približno 50% zaposlenih žena. Ta velika zaposlenost, ki daje skoraj vsakemu gospodinjstvu dvojni osebni dohodek, nam zagotavlja razmeroma visok osebni standard ter nalaga nekatere posebne obveznosti. V preteklih letih in tudi v prihodnjih, bomo tudi zato še potrebne velike investicijske naložbe, da bomo z izgradnjo večjega števila otroških vrtcev zagotovili varstvo predšolskih otrok. Poleg tevil varstva v preteklih letih ter bomo morali še v prihodnjih, vlagati precejšnja sredstva za to, da bi bili šoloobvezni otroci in mladina kar največji del dneva v šoli.

Posebno velikih organizacij združenega dela v naši občini ni. Zaradi svoje proizvodnje pa so dokaj poznane Alpina Žiri, LTH, Gorenjska predilnica, Šešir, Jelovica, Alples, Iskra — tovarna elektromotorjev in Iskra — tovarna gospodinjstkih aparatov, Termika in druge. V občini imamo 18 industrijskih organizacij, v katerih so delavci organizirani v 21 temeljnih organizacij združenega dela. Poleg industrijskih pa so v občini poznane še turistično-gostinska organizacija Alpetour, trgovsko podjetje ABC „Loka“ in druga. V lanskem letu so delovni ljudje v naši občini ustvarili 1671 milijonov din družbenega produkta, letos planiramo povečanje za 18% ali na 1.910.000.000 din. V lanskem letu smo ustvarili dohodek za 1.420.000.000 din, letos bi naj bil za 10% večji ter bi dosegel višino 1.570.000.000 din. V naši občini že ne-

kaj let izvoz precej presega uvoz. V lanskem letu je naše gospodarstvo uvozilo za 25.000.000 din, izvozilo pa za 33.000.000 dolarjev vrednosti proizvodov in storitev. Za letos predvidevamo, da bomo uvozili za 27.000.000 din, izvozili pa za 35 milijonov dolarjev vrednosti proizvodov in storitev.

Občina Škofja Loka je po narodnem dohodku na 14. mestu izmed 60 občin v SR Sloveniji na prebivalca (55.721.— din).

Občani, ki živijo v 183 naseljih, so organizirani v 21 krajevnih skupnostih. Približno 60% občanov živi in dela v štirih večjih krajevnih skupnostih, to so Škofja Loka, Železniki, Žiri in Gorenja vas. 40% oziroma 12.000 občanov pa živi v ostalih 17 manjših krajevnih skupnostih. V prej naštetih največjih krajevnih skupnostih imamo skoraj 90% delovnih mest, čeprav se trudimo, da bi enakomerno razvijali področje cele občine. V naši občini se s kmetijstvom ukvarja še približno 4000 občanov. Največji del dohodka imajo kmetje iz dejavnosti živinoreje in gozdarstva. Del dohodka pa imajo v nekaterih krajih že tudi iz na novo uveljavljajoče se panoge gospodarstva, to je kmečkega turizma.

V letošnjem letu se v občini zaključuje modernizacija nekaterih že zadnjih industrijskih objektov in obratov. S tem bo v približno osmih letih posodobljena vsa naša industrijska in obrtna dejavnost. Poleg tega pa je moderniziran oziroma zgrajen na novo dobršen del objektov trgovske ter gostinske dejavnosti. Vse to nam daje solidno osnovo za to, da bodo naše investicije prihodnjih let zares lahko investicije v nove tehnološke postopke in procese, v kadre, v objekte družbenega standarda, v komunalne objekte, predvsem pa v objekte in naprave za zavarovanje okolja. Zavarovanje okolja je ena izmed naših posebnih družbenih skrbi, ki smo jo kot tako označili tudi v srednjeročnem načrtu.

9. JANUAR — OBLETNICA DRAŽGOŠKE BITKE

Škofja Loka je eno izmed starejših slovenskih mest. Zato imamo v samem mestu in tudi v drugih krajih občine dosti kulturnih in zgodovinskih spomenikov, ki našim krajem dajejo posebne obeležje, nam pa nalagajo posebne obveze.

Praznik občine Škofja Loka je 9. januar kot obletnica dražgoške bitke in spomin na prve partizanske akcije proti okupatorju konec leta 1941 in v začetku leta 1942.

Na območju občine je bila v času narodnoosvobodilne borbe zelo velika in živahna revolucionarna aktivnost. Tako imamo v tem času Poljansko vstajo, borbo na Pasji ravni, legendarno dražgoško bitko, formiral se je Cankarjev bataljon, Gorenjski odred, Prešernova brigada, Škofjeloški odred. Formirana so bila tudi jedra za jeseniško-bohinjski odred in Kokrški odred. V zgornjem delu Selške doline pa je od leta 1943 delovalo Gorenjsko vojno področje s svojimi komandami mest, oddelki bolnice Franje, Pokrajinski komitei SKOJ-a, Pokrajinski komitei KPJ, okrožni komiteji SKOJ-a in mladine ter KPJ, zaščitni bataljon oblastnega komiteja, veliko število gospodarskih komisij ter odbori OF.

Poleg tega pa je občina bila prehodno območje med Primorsko in Gorenjsko, kjer so se večkrat vršile večje akcije 31. divizije tako, da so se njene brigade večkrat zadrževale prav na območju občine. To je zahtevalo veliko angažiranost vseh za vojno sposobnih ljudi, pa tudi pionirjev, od katerih je bil formiran pionirski odred RATITOVEC. Oskrbovanje takšnih enot in ustanov je zahtevalo veliko aktivnost ljudi v zbiranju materialnega potenciala z območja cele Gorenjske in prevažanje ter transport tega na območje Primorske za enoto 9. korpusa. Na tem so največ delale gospodarske komisije, material pa so zbirale iz hribovskih kmetij. Skoraj ni bilo človeka, da ne

bi bil na en ali drugi način aktivno ali organizirano vključen ali pa se je aktivno boril v operativnih enotah.

Malo je mest v Sloveniji, ki imajo tako zgodovinsko obravnavo kot Škofja Loka. V to skupino spadata le še mesti Ptuj in Piran.

Škofja Loka je leta 1973 praznovala tisočletnico svojega obstoja. Junija leta 1973 je poteklo 1000 let, ko se loško ozemlje prvič omenja v darilni listini, ki sporoča, da je nemški cesar Oton IV. daroval to ozemlje v posest freisinškemu škofu Abrahamu. Lastniki ozemlja so najprej na pobočju oziroma na Kranciju zgradili varno utrdbo, nato pa na pobočju Krancija sedaj znani loški grad.

Naselje pod loškimi gradom se je hitro razvijalo in ga listina iz leta 1274 imenuje mesto — Loka. Pozneje so freisinški škofje začeli imenovati mesto — Škofja Loka. V 14. stoletju je bilo mesto utrjeno in obzidano z obzidjem s peterimi vrati. S takratne dobe sta znana Plac — današnji Mestni trg in Lontrg — današnji Spodnji trg. Mesto je leta 1457 napadel Jan Vitovec in ga požgal. Leta 1476 so ga napadli Turki. Mesto je večkrat trpelo zaradi kuge in požarov, najhuje pa ga je prizadel potres leta 1511. Po prihodu Napoleona so leta 1803 freisinški škofje prenehali vladati škofjeloškemu ozemlju. Loško gospodarstvo je prešlo v državne roke.

ŠKOFJA LOKA — SREDIŠČE VSESTRANSKE DEJAVNOSTI

Danes je Škofja Loka upravno, politično, gospodarsko in kulturno središče občine, ki šteje preko 31.000 prebivalcev s skoraj 12.000 zaposlenimi v družbenem sektorju. Loški meščani so bili v preteklosti predvsem obrtniki, ki so se združevali v cehe. Proti koncu 19. stoletja se je začela razvijati prva industrija. Med obema vojnima se je začela razvijati predvsem tekstilna in lesna industrija. Po drugi svetovni voj-

ni je Škofja Loka dosegla posebno na gospodarskem področju velik razmah. Iz predvojne skromne industrije so se razvile velike tovarne LTH, Jelovica, Gorenjska predilnica, Šešir, Kroj, Odeja, Elra, SGP Tehnik z več kot 3000 zaposlenimi.

Škofja Loka je že pred vojno slovela po turistični dejavnosti in jo razvija sedaj še bolj intenzivno.

Škofja Loka je imela v zadnjih petnajstih letih razgibano stanovanjsko gradnjo. Istočasno pa je bilo poskrbljeno, da je staro mestno jedro ohranilo prvotno podobo po zunanem izgledu, dočim so v mestnem jedru nameščene take dejavnosti, da je mesto privlačno in razgibano ter ne zaostaja za sodobnim utripom življenja.

V loškem gradu je Loški muzej, ki deluje že štiri desetletja. Razstavljeni predmeti in zbirke podajajo obiskovalcem zgoščeno podobo loškega ozemlja vse do današnjih dni. V starem delu mesta je panorama pročelij srednjeveških hiš, preurejena Homanova hiša, gotška župna cerkev, znameniti kamniti most iz 14. stoletja, kašča za žito in končno edinstveni pogled na mesto z vzhodne ljubljanske strani.

Tudi bližnja in daljna okolica hrani marsikatero znamenitost. Omenimo naj Španovo domačijo na Suhu pri Škofiji Loki; primer bogatega kmečkega dvorca v Crngrobu je ena najpomembnejših gotških cerkv na Slovenskem. Znani sta gotski cerkvi na Križni gori in na Suhu. V Poljanski dolini bi omenili Visoko — znani dvorec pisatelja Ivana Tavčarja ter mogočni Tavčarjev spomenik ob dvorcu. V Selški dolini bi opozorili predvsem na Železnike, ki slovijo po fužinarski in žebljarski tradiciji in sedanjem razmahu industrije. Znana so tudi Selca, ki so tudi slavila 1000-letnico.

Škofjeločani smo ponosni, da v svojem mestu ob sotočju Selške in Poljanske Sore že desetič po vrsti pozdravljamo številne rojake in ostale udeležence osrednjega slovenskega izseljenskega piknika.

Gospodarsko razstavišče Ljubljana

Gospodarsko razstavišče je osrednja gospodarska organizacija v Sloveniji, ki se ukvarja s prirejanjem razstav in sejmov ter z drugimi spremljajočimi prireditvami.

Že tega mesta Ljubljane sredi Slovenije, kot križišče poti, je dajala mestu trgovski pečat že pred tisočletjem. Tudi novejša zgodovina uvršča Ljubljano med pomembna trgovska mesta. In ker se je trgovina nekdanj odvijala le na sejmi, ni čudno, da viri omenjajo ljubljanske sejme že leta 1479 in da so se ohranili številni zapisi iz leta 1811, da so je bila v Ljubljani znamenita razstava ilirskih vin ...

Dobro stoletje kasneje se je ljubljanski sejem vpisal med člane — ustanovitelje Zveze mednarodnih sejmov (UFI), mesto je sejemsko dejavnost razvijalo in imelo pred drugo svetovno vojno zelo velik velesejmski prostor, na katerem je prirejalo prve vzorčne sejme v Jugoslaviji in na Balkanu. Od leta 1925, ko je bil ljubljanski velesejem eden izmed devetnajstih soustanoviteljev Ufi-ja, pa do oživitve sejemске dejavnosti v Ljubljani, je preteklo pol stoletja. Ljubljanski sejem se je organiziral predvsem na novo in prevzel ime Gospodarsko razstavišče.

Današnji sejm, ki jih prireja Gospodarsko razstavišče, se ločijo od nekdanjih predvsem po zelo ozki specializiranosti. Kot člana Zveze mednarodnih sejmov si Gospodarsko razstavišče prizadeva, da so sejmji dejansko na visoki strokovni ravni. Svoj osnovni program je močno razširilo, saj je naloga Gospodarskega razstavišča kot člana Ufi-ja in kot osrednjega slovenskega prireditelja sejmov, evropskega in svetovnega pomena, da čim konkretnje povezuje jugoslovansko gospodarstvo z mednarodnim, na področju tehnologije ali znanosti same. Povezovanje znanosti in tehnologije v državnem in mednarodnem obsegu pa hkrati pome-

ni pospeševanje mednarodne menjave in delitve dela. Vloga mednarodnih sejmov in razstav je tako velika prav zaradi tega, ker je na takih prireditvah možen celoten pregled dosežkov domače in mednarodne proizvodnje in tehnologije. Specializirane gospodarske prireditve so hkrati veren spremljevalec razvoja jugoslovanske in mednarodne industrijske proizvodnje.

Specializirane gospodarske razstave, na katerih sodelujejo različne oblike organizacij in različne skupine strokovnjakov, so postale primerna oblika izmenjav znanja in presnosa informacij.

V času prireditev se na posvetovanjih in kongresih sestajajo ugledni domači in tuji strokovnjaki z namenom, da bi izmenjali znanja, izkušnje in tehnološke dosežke. Prireditve Gospodarskega razstavišča pa so zanimive in privlačne tudi za najširši krog obiskovalcev, saj jih seznanjajo z najnovejšimi domačimi in mednarodnimi dosežki gospodarstva, tehnike in znanosti.

Zaradi ugodne zemljepisne lege, zaradi velike stopnje razvitosti in mednarodne povezanosti v vseh sferah gospodarske in družbene aktivnosti, ima Ljubljana še posebno prednost in vlogo. Je most med vzhodom in zahodom in povezuje pravzaprav vse kontinente. Zato so ljubljanska gospodarska srečanja in druge prireditve središče jugoslovanskega in mednarodnega zanimanja.

Obiščite na Gospodarskem razstavišču tudi I. stalno jugoslovansko

V I N O T E K O

v kleti paviljona „Jurček“, ki je odprta vsak dan od 13. do 19. ure in ob sobotah od 9. do 13. ure.

- 214 vrst jugoslovanskih vin po konkurenčnih cenah
- arhivska vina
- stalna degustacija vseh vin

Vsem obiskovalcem osebno sreča in poslovne uspehe v novem letu!

Delovni kolektiv
tekstilne
industrije
Otiški vrh
TOZD konfekcija
Prevalje

želi vsem rojakom na Koroškem
zdravo in srečno novo leto 1978!

MIRKO KUMER-ČRČEJ:

(11. nadaljevanje)

Moje drugo potovanje po Nemčiji

Gospa je bila zelo ljubezniva. Dala mi je s seboj celo zdravil in pa malico na dolgo vožnjo do Münchna in Dachaua, kamor sem bil namenjen še danes prispeti. Mi se bomo še videli, je dejal Hubert. Letos sicer ne, drugo leto pa bom spet pogledal k Andreju Andrejeviču v Kärntnerland, kjer je als Dolmetscher sehr gut bekannt. (Iz knjige „Po sili vojak“, stran 52).

Pospremil me je na bonnski kolodvor, kjer sem vstopil v vlak, ki pelje iz Dortmund na severu Nemčije naravnost v Klagenfurt-Celovec. Če bi obsedel v njem, bi bil zvečer ob desetih že tam.

Vozili smo se po dolini Rena, ki teče vlakom naproti. Na njem je plulo mnogo tovornih in potniških ladij. Vsaka ladja ima svojo zastavo, plovba pa je mednarodno dovoljena. Največ je bilo umevno nemških ladij. Pa tudi holandske, francoske, švicarske in belgijske je bilo videti. Renska plovba in Nemške železnice imajo enake tarife. Z vozno karto železnice se lahko pelješ tudi z ladjo po Renu. Zato so se nekateri potniki peljali z menoj v vlak do Mainza in prestopili nato na ladje, ki so v nekaj urah priplule nazaj v Bonn. Tudi jaz sem si želel take romantične plovbe po renski dolini, a bi tako zamudil cel dan, ker gre zelo počasi. Tako sem mogel le iz vlaka opazovati v skalovite stene vrto strugo te nemške reke. Po skalnatih bregovih je vsaka ped zemlje izkoriščena za vinsko trto. Nekdaj so kopali te majhne krpice vinogradov vse ročno, sedaj pa je tudi tukaj pomagala tehnika. Male krpice so zložili v večje površine, jih s posebnimi stroji zgladili in zasadili trto toliko vsak sebi, da lahko med vrstami okopavajo s stroji. Najbrž ta delajo to z žično vlečnico, ker vrste potekajo navpično od zgoraj navzdol.

Posebno slikoviti pa so srednjeveški viteški gradovi, ki visijo na strminah rečnih pobočij. V njih so nekdanji prebivalci vitezi, ki so varovali plovbo na Renu, ali pa tudi oropali trgovce, ki so tod brodali s svojo robo. Zgrajeni so iz istega rjavega kamna, v katerega je zajedena struga.

Pri Mainzu se združijo reka Main z Renom. Od nje gradijo v notranjosti Nemčije kanal do Donave.

Ko bo ta gotov, bodo lahko pluli z ladjami od Severnega morja do Črnega morja, preko vse srednje Evrope. Bajе hočejo še reko Savo s kanalom povezati z Jadranskim morjem. Prevoz po vodi je pač še vedno za tri četrtine cenejši kot po železnici.

Med potjo so vstopili v moj vagon novi potniki. Postarna gospa, ki je dejala, da se pelje tudi v Dachau. V Münchnu pride hčerka po njo in jo povede na brz vlak, ki vozi tjakaj deloma pod zemljo, deloma na vrhu. Potem bi se kar vas držal, če dovolite, saj imam isto pot. Bila je soglasna in postala precej zgovorna. Povedala je, da je prišla v mesto Dachau šele po vojni kot iz domovine pregnana. Doma je bila v Sudetih in po vojni je morala s sorojaki oditi v Nemčijo. Ker so med vojno Nemci s Čehi grdo ravnali, so jim Čehi po vojni isto vrnili. Nič ni pomagalo, če sta z možem bila pred vojno socialdemokrata in nasprotnika Hitlerja. Čeravno sta vodila trgovino v konzumu, so ju vseeno izselili. V Nemčiji pa sta našla razumevanje. Dali so jima delo in tudi stanovanje. Sta popolnoma ravnopravna z domačini in dobivata primerno penzijo. Ona je stara triinosemdeset, mož pa dvainosemdeset let.

Še en zanimiv potnik je prišel k nama v oddelek. Bil je pri petdesetih, čedne postave in športno oblečen. Zavihal si je rokave in videla sva, da je bil nekoč močno ožgan po telesu. Ko je gospa pripovedovala o svoji usodi, je tudi on povedal, da je begunec oziroma pregnanec iz vzhoda. Doma je bil na Pomarjanskem, na jezikovno mešanem ozemlju. Večja posestva so imeli tam nemški fevdalci, kmetijski delavci pa so bili Poljaki. Njegov oče je bil upravitelj takega veleposestva, razen tega pa je imel še večjo pekarno v bližnjem mestu. Bil je zelo dober z družino von Witzleben, ki je znana po atentatu na Hitlerja leta 1944. Ker je bil nasprotnik Hitlerja, je upal, da bodo njega po vojni še pustili v domovini. Pa niso naredili nobene izjeme. Kar je bilo nemškega, je moralo oditi. „Heim ins Reich“. Zanj je bilo to še posebno težko, ker je bil vojni invalid. Služil je bil pri oklopnikih in se je hudo ožgal,

ko se je od eksplozije granate vnelo gorivo oklopnika. Vendar je tudi on dobil v Nemčiji vodilno delo in možnost, da si je zgradil lastni dom. Gnal se je pa veliko preveč, ker je hotel povečini vse sam narediti. Dvakrat ga je že zadela srčna kap. Zdaj se pelje na okrevanje v Bad Tölz. Ima ženo in pet hčerk. Nekaterе so že poročene. Edini sin mu je pa trileten umrl, ker mu je zdravnik dal napačno injekcijo.

Pri takih pogovorih so nam hitro minevale ure. Pri Karlsruhe smo zapustili Ren, pri Stuttgartu pa vinorodne kraje. Začeli smo se dvigati na Bavarsko planoto in videli ob progi spet mnogo žita, ki je bilo pa še zelo zeleno, ker na Bavarskem je bolj mrzlo kot ob Renu.

V Münchnu sem se držal starke. Kmalu ji je prihitela naproti krepka mlada žena — njena hči. Vozila je s seboj mali voziček za kovičke. Tudi jaz sem smel polo-

žiti nanj mojo prtljago. Odrzela je z njim s tako naglico, da je s starko nisva mogla dohajati. Pri vходу v podzemlje naju je pričakala in spravila z vozička vse reči do premikajočih se stopnic. Peljali smo se v miru, nato pa hiteli s pospešenim korakom do podzemskega brzega vlaka. Naval nanj je bil velik, ker so naenkrat prišli celi razredi večjih šolarjev tja. Šlo je tako hitro, da sem zamudil dobiti vozovnico. Ker v vlaku ni nobenega sprevodnika, sem se moral brez nje peljati v Dachau. Če bi me dobil kontrolor, bi mu moral plačati dvajset mark kazni. Pa kako bodo kontrolirali tisoče potnikov, ki se dnevno vozijo v milijonsko mesto in nazaj.

Šele drugi dan sem bil poučen, da se vozovnica dobi pri avtomatu in da jo mora vsak potnik sam razvrednotiti s tem, da jo vtakne v nekaka usta avtomatičnega pečatnika, ki ji vtisne neke številke. Iste naprave imajo tudi v avtobusih in si s tem prihranijo mnogo dela. Da bi se jih pa ljudje tudi posluževali, imajo povsod opozorila z naslikanim bankovcem za dvajset mark, katerega bo treba plačati, če te zalotijo pri črni vožnji.

(Dalje prihodnjič)

Šentjanž v Rožu

(Nekaj iz farne kronike preteklega leta)

Leto dni je spet za nami. Človek ne moreš prav doumeti, kako na svetu vse hitro mine. Ko pa si ogledamo leto nazaj, moramo ugotoviti, da se je marsikaj dogodilo ali spremenilo. Zapustilo nas je spet nekaj dobrih faranov, ki so se pred nami preselili v večnost, med njimi naš dobri g. župnik Vošnjak, katerega bolj in bolj pogrešamo v naši sredi. O zadnjih dveh faranih, ki sta šele pred kratkim umrla, še nismo poročali. To je bil Johann Blattinig pd. Petrov Hanza iz Podsinje vasi. Težka bolezen ga je v njegovem 64. letu spravila s tega sveta. Dne 4. oktobra je nepričakovano umrl. Na Vseh svetih dan pa je zatisnil svoje oči Jožef Wutte, pd. Šimlovcev Joza, v 55. letu starosti. Pred letom dni se je podal v celovško bolnico na operacijo, a zanj ni bilo več pomoči. Rajni je bil dober sosed in bil pripravljen vsakemu pomagati. Lep pogreb je pričal njegovemu zemljskemu življenju. Tako je umrlo v preteklem letu v naši fari šest faranov, 5 moških in ena ženska.

Rodili so se pa samo štirje nasledniki, dva fanta in dve deklici.

Težko breme pa je leglo v preteklem letu na celo faro in sicer poprava in kritje cerkvene strehe. Že rajni g. župnik je postavil kvas za to težko in naporno delo in nas v tem strašnem trenutku zapustil. Zbrali smo vse moči skupaj in delo nadaljevali. Prosili smo kapelškega gospoda župnika Hudlna, da bi prevzel finančne posle in nam pri težkih preizkušnjah pomagal. Sami smo posekali les v gozdu kapelske cerkve, spravili ga na žage in pripravili kot takega za uporabo strehe. Vneto smo pomagali Gasserjevim delavcem iz Bilčovsa pri delu in v kratkem času, v 14 dneh, je bila cerkev na novo pokrita.

Streha je stala skupno S 362.907. Stroški bi pa bili še veliko višji, če bi farani ne pomagali v tako velikem številu, saj so napravili pri vsem tem delu nad tisoč prostovoljnih ur. Po hišah se je nabrala nepričakovana vsota S 124.861, nekaj je nabral še prej g. župnik Vošnjak, tako da smo skupno prišli na vsoto S 154.712.— in to v fari, ki ima samo 154 družin z 460

prebivalci. Precejšnjo vsoto bo prispevala škofija, nekaj še občina, tako da nam bo preostalo le okoli S 50.000.— dolga.

Letos pa pride na vrsto še zvonik, ki tudi že težko čaka na novo streho.

Naša dolžnost je, da se ob koncu spomnimo moža, ki je po smrti rajnega Lipana Hafnerja prevzel posle cerkvenega mežnarja in jih s tako vnemo izvršuje, da se vsi čudimo. To je naš Franc Jenko pd. Žavnikov oče v Šentjanžu.

Njemu velja zahvala ter vsem ostalim neimenovanim sotrudnikom.

NT se priključuje zahvali z željo, da bi se tudi sode'ovanje med dopisniki v Šentjanžu in našim tednikom plodovito nadaljevalo.

JERIŠE

(Koncert božičnih pesmi)

V soboto, dne 17. dec. 1977, je priredil rebrški cerkveni zbor „Večer cerkvenih božičnih pesmi“. Predvajali so stare slovenske in nemške pesmi. Kar lepo število ljudi se je zbralo v gostilni pri žmavcu na Jerišah. Prišli so iz raznih sosednjih vasi; med njimi je bil tudi nam vsem dobro znani slepi organist Andrej Mičej iz Šentvida v Podjunu. Kaplan Poldej Zunder iz Železne Kaple je s svojim pozdravom in z govorom ob dia-pozitivih segel zelo globoko v naša srca, ko nam je kazal zid, zaprta vrata, žareče oči otrok in nenazadnje jaslice z božjim detetom. Med drugim je dejal, da je ravno sedaj čas, da odpremo vrata drug drugemu in odstranimo zidovje med nami in skupaj pripravimo prihod mesije. Hvale vredni so pa pevci rebrškega cerkvenega zbora, katerim se je izvajanje res dobro posrečilo.

Pevovodja Lado Hajnžič, ki je nasledil svojega očeta, nam je rekel ob svojem pozdravu: „Toliko nas je, če eden diha ali zakašlja, še drugi vedno poje“. Zbor ima 15 pevcev, 4 moške in 11 žensk; menda jih je še več, žalibog pa ne hodijo vsi redno k vjajam in tudi v cerkvi ne pojejo zmeraj. Treba pa je reči, da bi jih lahko marsikatera fara posnemala, ki ima razna druga pevstva, cerkvenega zbora pa ne več, kot so jih imeli prej povsod.

Trio s citrami je spremljal dve pesmi in zaigral med drugim zelo ubrano nekaj komadov. Vodja Andrej Optschan je star muzikant in je dobro pripravil svoj program.

DR. IVO ŠORLI:

15

VEČNE VEZI

POVEST

„Na katero stran?“

„Čim prej izmed ljudi!“

„Potem pojdiva po cesti pod železniškim mostom. Spodnji del Melja je zaradi samih tvornic vsaj meni zopern, a više gori je zelo prijazno.“

Zavila sta v domenjeno smer in Marega je spotoma pripovedoval, kako se nekateri Nemci še vedno besno protivijo slovenskemu uradovanju — bolj iz prezira kot pa iz sovraštva celo.

Ko sta dospela na višino carinarnice in jo potem zavila po lepi, položno se vzpenjajoči poti med tiste griče, ki se z njimi že začenjajo prave Slovenske gorice, se je Kocjančič nenadoma ustavil.

„Poslušaj, prijatelj! Čeprav se poznaš še prav malo časa, mi boš verjel, da nisem tistih, ki radi govore o sebi, še najmanj o svojih intimnostih. No, prišlo je tako, da to potrebo občutim, ti pa se mi zdiš človek, ki me bo razumel. Pogledj to pismo, prosim! Sicer še ne boš vedel, za kaj gre, a ti že potem pojasnim.“

Dal mu je zadnje Almino pismo in čakal, da oni, počasi dalje korakajoč, prebere.

„Je to tvoja žena?“ je Marega obstal.

Kocjančič je prikimal.

„Hočeš videti njeno sliko? Je namreč dobro, da si jo predočiš. Morda boš potem laže sledil. Ali pa še teže...“

„To je... to je naravnost čudovit obraz!“ je zamrmral Marega.

„In zdaj si samo še misli, da sije mesec nanj. Ali pravzaprav narobe: iz njega. In zato, glej, še ne morem in ne morem prav dojeti. Z razumom že še, s srcem ne. Če ti vrhu tega povem, da sem jo vzel zgolj iz ljubezni — morda še prezgodaj, to je, preden bi bil to odobril trezni gmotni razum — in da je bilo najino skupno življenje vsaj v glavnem to, čemur pravimo srečen zakon, brez resnejših sporov vsaj, potem...“

„Hm, jaz sem samec in o teh stvareh iz lastne skušnje veliko ne vem; toda kot sodnik sem imel dovolj prilike, da vidim to in ono. In po tem bi skoraj rekel, da ‚sončni‘ zakoni niso najtrdnjejši. Na domače ognjišče sodi glinast, če mogoče celo železen lonec, ne pa porcelan!“

„Primer a ni slaba, a za najin zakon ne velja!“ se je nasmehnil Kocjančič. „Ona je sicer dovolj čustvena, nikakor pa ne sanjava ženska. Skratka vseskozi vsaj navidezno trezna natura!“

„Potem se ti seveda mora čudno zdeti...“

„Za enkrat še popolnoma nerazumljivo, pravim. Treba bi bilo vsekakor najprej poznati tega prekletega človeka...“

„A, dà — ti ji torej tudi prav ne verjameš, da jo tam zadržujejo samo njena ljubezen do Trsta in morja? Tu moraš potem povedati že malo več! Kdo je ta polkovnik?“

Kocjančič je ponovil, kar je bil zvedel od Jurca, in pristavil:

„Mož torej že po svojem službenem činu ne more biti več res mlad. Če bi bil kateri tistih njihovih načičkanih tenentov ali kapitanov...! Toda ne... samo to te ženske ne bi bilo moglo omajati! Poleg tega — no, zakaj ne bi omenil še tega? — Alma nikoli ni bila preveč željna moških... Hočem reči: moškega... saj me razumeš...?“

„Seveda te razumem!“ se je nasmehnil Marega. „Jaz, skozi čigar roke je šlo gotovo več žensk, kakor kateregoli teh gobezdačev, ki so ujeli par vlačug in vse ženske sodijo po njih — jaz sem že celo prišel do prepričanja, da je odstotek pravih hotnic celo zelo nizek. Skoraj nekaka bolezen; kakor pri moških na primer pijanost. Naposled — mislim prav časovno — ‚naposled‘ je seveda večina žensk iz mesa in krvi... drugače bi število porodov še vse drugače padalo!“

„Vsekakor je na Almo mogel tako usodno vplivati samo človek izredne privlačnosti... Kajpak lahko tudi izredne telesne privlačnosti... Če hočeš celo izredne seksualne privlačnosti — saj to ni protislovje! Pa še ločen je ta lopov... torej ‚nesrečen‘!“

„A, dà — kako je s tem?“

„No, ali vem jaz več? Razlagam si namiganja pač tako, da za sedaj na poroko niti misliti ne moreta. In da bo to vsaj za enkrat še pravi ‚koruzni zakon‘ — pod pokroviteljstvom te stare megere, ki je baje njegova mati. Sicer zaradi mene to lahko tudi je — saj mi je pri teh ljudeh pravzaprav še posebno všeč, da ji bo celo ta pač že bolj priletni dedec še vedno ‚la creatura‘. In da je srečna, če je on na kateri koli način zopet ‚srečen‘. Najbrž pa bo Almi že zaradi tolikih zancev — njenih in znabiti celo mojih — v Trstu postalo neprijetno in jo lopov naposled zvabi še

TV AVSTRIJA

1. SPORED

NEDELJA, 8. januarja: 9.40 Evrovizija iz Zwiesla: Veleslalom moških za svetovni pokal, 1. tek — 13.10 Veleslalom moških, 2. tek — 15.30 Yellow Submarine — 17.00 Mickyjeva nova hiša — 17.20 Naš vrt — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Klub seniorjev — 18.30 Poj z nami — 19.00 Avstrija v sliki, Koroška — 19.25 Kristjan v času — 19.30 Čas v sliki 1 s kulturo — 19.50 Šport — 20.15 Marie Antoinette — 21.50 Šport — 22.00 Ponočno branje — 22.50 Poročila.

PONEDELJEK, 9. januarja: 9.00 Am, dam, des — 9.25 Evrovizija iz Les Mosses: Veleslalom žensk, 1. tek — 10.25 Evrovizija iz Zwiesla: Veleslalom moških, 1. tek — 12.55 Veleslalom žensk, 2. tek — 13.25 Veleslalom moških, 2. tek — 17.30 Am, dam, des — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Omaruru — 18.30 MI; družinska oddaja — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki 1 s kulturo in športom — 20.00 Šport ob ponedeljkih — 20.55 Petrocilli — 21.40 Poročila — 21.45 Šport in povzetek tekem za svetovni pokal.

TOREK, 10. januarja: 9.00 Am, dam, des — 9.30 Angleščina — 10.00 Šolska televizija: Materija in prostor — 10.30 Devica na strehi — 17.30 Am, dam, des — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Raj živali — 18.30 MI; družinska oddaja — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki 1 s kulturo in športom — 20.00 Lilli Palmer: Žena ostane žena — 21.10 Telemuzej — 21.20 Dirigira: Theo Lingen — 22.00 Sredozemsko morje — 22.55 Poročila in šport.

SREDA, 11. januarja: 9.00 Tudi veselje mora biti — 9.30 Gradbeni kamni

uspešne izobrazbe vajencev — 10.00 Šolska televizija: Energetsko gospodarstvo — 10.30 Ljubezenske sanje — 17.00 Bubu in lampion — 17.25 Tudi veselje mora biti — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Očetje cunje — 18.30 MI; družinska oddaja — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki 1 s kulturo in športom — 20.00 Marie Antoinette — 21.30 Poročila in šport.

ČETRTEK, 12. januarja: 9.00 Am, dam, des — 9.30 Francoščina — 10.00 Krščanski običaji — 10.30 Ljubezenske sanje — 17.30 Am, dam, des — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Televizijska kuhinja — 18.30 MI; družinska oddaja — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki 1 s kulturo in športom — 20.00 Popolna ljubezen — 21.10 Meščanska opera — 22.10 Poročila in šport.

PETEK, 13. januarja: 9.00 Am, dam, des — 9.25 Ruščina — 9.50 Šolska televizija: Rembrandt — 10.20 Klub seniorjev — 10.50 Balduin, ponočni strah — 12.25 Smuk žensk za svetovni pokal, prenos — 17.30 Am, dam, des — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Očetje cunje — 18.30 MI; družinska oddaja — 19.00 Avstrija v sliki — 19.30 Čas v sliki 1 s kulturo in športom — 20.15 Nonstop nonsens — 21.05 Obzorja — 21.55 Šport in povzetek smuka žensk — 22.05 Queimada — 0.05 Poročila.

SOBOTA, 14. januarja: 12.55 Smuk moških, prenos iz Wengena — 15.20 Eva podeduje raj — 17.00 Risati, slikati, oblikovati — 17.30 Heidi — 17.55 Za lahko noč — 18.00 Panoptikum — Dober večer... Heinz Conrads — 19.00 Avstrija v sliki z aktualno Južno Tirolsko — 19.30 Čas v sliki 1 s kulturo — 19.55 Šport — 20.15 Novi stari klobuk z Dunaja — 21.20 Orson Welles pripoveduje — 21.50 Šport — 22.05 Vprašanja kristjana — 22.10 Hladnokrvno — 0.20 Poročila.

2. SPORED

NEDELJA, 8. januarja: 16.30 Koncertna ura — 17.30 Dežela in ljudje — 18.09 Telegimnastika — 18.30 Zgodovina zračne plovbe — 19.30 The Munters — 20.00 Knjižni bazar — 20.15 Sweetheartjevi — 21.50 Brez nagobčnika.

PONEDELJEK, 9. januarja: 18.00 Angleščina — 18.30 Od Urala do Ussurija — 19.30 Materija in prostor, šolska televizija — 20.00 Štiridesetletni — 20.45 Brez vstopnine — 21.40 Čas v sliki 2 — 22.10 Banket za Ahila.

TOREK, 10. januarja: 18.00 Gradbeni kamni uspešne izobrazbe vajencev — 18.30 Fizik v kuhinji — 19.30 Šolska televizija — 20.00 Preparacija žrtve — 21.20 Čas v sliki 2 s kulturo — 21.55 Club 2.

SREDA, 11. januarja: 18.00 Francoščina — 18.30 O 9 — Nižja Avstrija — 19.00 Mejniki svetovne zgodovine: Kartagina — 19.45 Koncert za orgle — 20.00 Apropos TV — 20.50 Egon Schiele — 21.40 Čas v sliki 2 s kulturo —

22.15 Werner Schneider: Oprostite, prosim, motnjo! — 22.25 Pustolovščina Kitajska.

ČETRTEK, 12. januarja: 18.00 Ruščina — 18.30 Prost vstop — 19.30 Rembrandt, šolska televizija — 20.00 Bolwieser — 21.40 Čas v sliki 2 s kulturo — 22.15 Club 2.

PETEK, 13. januarja: 18.00 Orientacija — 18.30 Iskanje po novi humanitas — 19.30 Odiseja — 20.15 Znanje aktualno — 21.05 Legenda Robina Hooda — 22.00 Čas v sliki 2 s kulturo — 22.35 Mednarodni šov ob petkih: Birgit Nielsen, Zarah Leander.

SOBOTA, 14. januarja: 15.00 Prenos iz Celovca: Hokej na ledu: KAC — HC Salzburg — 17.15 Povzetek smuka moških v Wengenu — 18.00 Podjetnosti gospoda Hansa — 18.25 Brez nagobčnika — 19.30 Thrillseekerjevi — 19.55 Galerija — 20.15 Bolwieser — 22.00 Izžrebanje svetovnega prvenstva v nogometu — 23.00 Jazz ob sobotah: Sammy Price.

RADIO CELOVEC SLOVENSKE ODDAJE

NEDELJA, 8. januarja: 07.05—07.35 Duhovni nagovor — Naj pesmica naša darilo vam bo.

PONEDELJEK, 9. januarja: 13.45—14.30 Celovski radijski dnevnik — Dr. Miran Zwitter: Stara in nova pota manjšinskega vprašanja.

TOREK, 10. januarja: 09.30—10.00 Land in der Drau — dežela ob Dravi — 13.45—14.30 Celovski radijski dnevnik — Šport — Otroci, poslušajte!

SREDA, 11. januarja: 13.45—14.30 Celovski radijski dnevnik — Veseli val.

ČETRTEK, 12. januarja: 13.45—14.45 Celovski radijski dnevnik — Mladina in šport — O. Župančič: Veronika Deseniška (3. dejanje).

PETEK, 13. januarja: 13.45—14.45 Celovski radijski dnevnik — Iz kulturnega življenja koroških Slovencev.

SOBOTA, 14. januarja: 09.45—10.30 Od pesmi do pesmi — od srca do srca.

Darujte za tiskovni sklad!

TV Ljubljana

NEDELJA, 8. januarja: 8.40 Poročila — 8.45 Za nedeljsko dobro jutro — 9.10 625 — 9.40 Zwiesel: Veleslalom za moške, prenos — 11.35 Ostržek — 12.00 Akrobatsko smučanje za svetovni pokal iz Kranjske gore — 13.10 Zwiesel: Veleslalom za moške, prenos — 14.30 Poročila — 15.25 Svet, v katerem živimo — 15.55 Okrogli svet — 16.10 Poročila — 16.15 Luči velemesta — 17.40 Barvna risanka — 17.45 Športna poročila — 17.50 Košarka: Bosna — Partizan, prenos — 19.20 Cikcak — 19.30 TV dnevnik — 20.00 Vrnitev opisanih — 21.05 Ob vodi je mlin — 21.35 TV dnevnik — 21.50 Glasbena migracija — 22.00 Športni pregled — 22.30 Poročila.

PONEDELJEK, 9. januarja: 10.25 do približno 12.15 in 13.25 Zwiesel: Slalom za moške, prenos — 15.20 Kmetijska oddaja — 16.20 Slalom za moške, posnetek iz Zwiesla — 17.20 Poročila — 17.25 Lolek in Bolek — 17.35 Svet, v katerem živimo — 18.00 Obzornik — 18.10 Rojstvo grafike — 18.40 Mozaik — 18.45 Mladi za mlade — 19.15 Barvna risanka — 19.20 Cikcak — 19.30 TV dnevnik — 20.00 Julija pri nas doma — 21.35 Kulturne diagonale — 22.20 TV dnevnik — 22.30 Šahovski komentar.

TOREK, 10. januarja: 9.30 TV v šoli — 11.45 TV v šoli: Dnevnik 10, Matematika, Proti beli smrti — 17.12 Poročila — 17.17 Razigrana sobota — 17.50 Obzornik — 18.00 Pisani svet: Okroglo — 18.40 Mozaik — 18.45 Jugoslovanska trimska televizija — 19.15 Barvna risanka — 19.20 Cikcak — 19.30 TV dnevnik — 19.55 Propagandna oddaja — 20.00 Pogovor o... — 20.55 Črni kruh — 21.55 Obrazi jazza — 22.25 TV dnevnik.

SREDA, 11. januarja: 9.30 TV v šoli — 12.00 TV v šoli: Pravljica, Matematika, Hranjenje ptic — 17.15 Poročila — 17.20 Pogumni padalec — 17.35 Južnoameriški Indijanci — 18.00 Obzornik — 18.10 Komunist mora biti vzor sodelavcem — 18.40 Mozaik — 18.45 Zlati vek zborovskega petja — 19.15 Barvna risanka — 19.20 Cikcak — 19.30 TV dnevnik — 20.00 Film tedna: Spo-

minjam se, barvni film — 22.05 Miniaturo — 22.20 TV dnevnik.

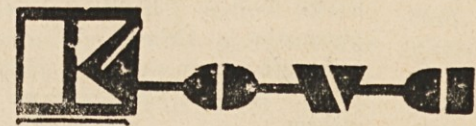
ČETRTEK, 12. januarja: 9.30 TV v šoli — 11.55 TV v šoli: Pravljica, Afganistan, Ali ste vedeli? — 17.40 Poročila — 17.45 Čebele in narava — 18.27 Obzornik — 18.37 Mozaik — 18.40 Profesor Baltazar — 18.50 Je režiser ustvarjalec ali ne? — 19.15 Barvna risanka — 19.20 Cikcak — 19.30 TV dnevnik — 20.00 O ukradenem ljubimcu — 20.40 V živo: Oživiljanje hišne samouprave.

PETEK, 13. januarja: 9.30 TV v šoli — 11.45 TV v šoli: Pravljica, Matematika, Po Hrvatskem Zagorju — 16.20 Poročila — 16.25 Rokomet: Celje — Partizan, prenos — 17.40 Obzornik — 17.50 O lončarju in carju — 18.15 Deček Dominik — 18.45 Povezanost in odtujenost — 19.15 Barvna risanka — 19.20 Cikcak — 19.30 TV dnevnik — 20.00 Zabavno glasbena oddaja — 20.50 Razgledi: Gibljive slike Božidarja Jakca — 21.30 TV dnevnik — 21.45 Spencerjevi piloti — 22.35 Poročila.

SOBOTA, 14. januarja: 8.00 Poročila — 8.05 Profesor Baltazar — 8.15 K. Kovič: Pogumni padalec, barvna nanižanka Piki Jakob — 8.30 M. Belina: Je režiser ustvarjalec ali ne? — 8.55 Pisani svet: Okroglo — 9.35 Povezanost in odtujenost — 10.05 Kondorjeve višave — 10.35 Novele Henryja Jamesa — 11.35 Jugoslovanska trimska televizija — 12.05 Poročila — 17.00 Deteljčka ne boli glava — 18.15 Obzornik — 18.25 Mozaik — 18.30 Otroški cirkus Billyja Smarta — 19.15 Barvna risanka — 19.20 Cikcak — 19.30 TV dnevnik — 20.00 J. Mitchell: Jennie — 20.55 Zabava vas Julio Iglesias — 22.00 TV dnevnik — 22.15 625 — 22.55 Poročila.

Posebnost je boljša, kajti navadno imajo mnogi!
Zaradi tega rajši takoj h

po kuhinje!

PODJERBERK —
ST. KATHREIN
Škofiče/Schiefling
Tel.: 0 42 74 - 29 55 18
Celovec/Klagenfurt
Rothauerhaus
Tel.: 86 2 92

v Rim. Tam njegova veličina zatone in se jima bo torej laže skriti. Tudi ni izključeno, da bo toliko sramu le še imela in si otroka v gol konkubinatu ne bo upala jemati s seboj!"

"Meni se zdi, prijatelj, da vidiš vse preveč črno. Toda, če bo res, ti bo moralo biti prav to pač dokaz, kako čudno jo je že omrežilo... Pa je še nekaj tu... Oprosti: ali si bil ti svoji ženi vedno zvest?"

"Da... Od poroke dalje že..."

"Hm... In ona si je bila tega popolnoma gotova? To se pravi: se je lahko tako popolnoma zanesla nate, da se ji zate niti v mislih ni bilo treba bati? To je seveda slabo..."

"Malo čudne teorije, prijatelj... Ali ni popolno zaupanje naravnost temelj vsakemu srečnemu zakonu?" je nekoliko zbežan ugovarjal Kocjančič.

"Iz katere pridige imaš to?" se je zasmel Marega. "Da, prav sem rekel: pridige! Vraga, živite po tistih načelih, ki jih tam uče, ali pa se prilagodite tudi tu svojim posvetnjaškim 'metodam'! Kaj mešate drugo z drugim?"

"Toda, dovolj — ti menda tudi ne sodiš med preveč pobožne?" ga je Kocjančič od strani pogledal.

"Saj je tudi to eden vzrokov, da se ne poročim! Bogomolne ženske ne maram, ker bi lahko samo zato prišlo do razdora med nama; onih drugih se bojim, ker jim kratko malo ne zaupam... ker jim že naprej ne morem zaupati... In tako, vidiš, ostanem rajši sam. In po svoje osrečujem sebe in devotke, ki drug od drugega ne pričakujemo nemožnih stvari — pustim pa tudi tu, kar je tujega, lepo pri miru. — Toda danes naposled še ne gre zame, in zato premisli, kaj ti, starejši in neprizadeti govorim.

Najbolje, če o vzrokih svoje nesreče sploh ne premišljuješ. Temveč vzameš 'dana dejstva' kolikor mogoče mirno na znanje. In si poskusiš ustvariti — novo srečo! Če bo namreč treba... Zakaj, zdi se mi, ponavljam, da v resnici najbrž preveč temno gledaš... Dovolj, da še enkrat preberem! Prvič sem kar tako preletel... Zlasti tisto, kar pripoveduje o morju in takšnem. Človek te stvari pač res bolj težko verjame... Hm, hm, hm, je potem zamrmral, ko je šel prav počasi od vrstice do vrstice. Če bi bilo pa vendar nemara res? No, to moraš že ti sam presoditi, ko jo tudi sam še najbolj poznaš."

"Poznam, poznam?" se je rahlo razburil Kocjančič. "Poznam in ne poznam! Poznal sem Štajerce, Kranjce, celo Gorenjce, ki so bili najprej to. Da, nekoč sem rekel prav ti svoji ženski: 'Meni se včasih zazdi, da si ti bolj slovenska Tržačanka, ko pa tržaška Slovenka!' Toda takrat se ji naposled še ni bilo treba odločati med tem mestom in lastnim otrokom! Vraga, kako more za tisto prekleto gričevje in nekaj slane vode zamenjati svojo lastno in edino, kakor živ angel ljubko in ljubeznivo hčer — to, če moreš, povej!"

"Laže, kakor za laškega čvekača, pa naj bo sam Apolon!" se je Marega spet resnobno ustavljal. "Če namreč ni že nora!"

"Pa to ravno že je!"

"Še ne!" je Marega odločno zmajal z glavo. "Beri tudi ti še enkrat! In tako, kakor sem zdaj jaz bral! Mene je celo že na pol prepričala. Posebno če praviš, da je drugače razumna in trezna ženska. Saj mene samega včasih prime, ki sem mož! Zadnjič sem šel na sprehod s tovarišem Razborškom. Tu gori za Meljskim hribom mi je pokazal hišico,

kjer se je rodil, in travnike, po katerih je pasel očetove kravice. 'Pa se ti zavedaš, kaj to pomeni?' sem mu dejal. 'Ali ti veš, kaj se to pravi, da smeš, kadar hočeš, na tisto stezico, po kateri si nekoč hodil v šolo? In ali razumeš, kako je pri srcu nam, ki svojih hribov in dolin niti od daleč ne smemo več pozdraviti?' Vidiš, to je, prijatelj! In ta tvoja žena morda bolje ve, kaj jo čaka, kakor le sanjaš ti! Zato ji piši — piši še enkrat! Pa ne kot užaljena veličina, kakor najbrž prvič in še drugič si! Da, celo to ti pravim: pusti njo zaenkrat pri miru, če moreš — naj v božjem imenu ostane! Poskusi ji rajši dopovedati, kakšno odgovornost prevzame nase zaradi otroka! Slutim namreč, da ti je danes še največ do otroka! Ali se motim?"

"Da, do otroka mi je zdaj res še največ!" so zadržetale Kocjančičeve ustnice.

"Potem bodi človek, kakor se zdi, da drugače si!"

"Mislim, da kar sem pisal, sem pisal! In da ne bom več. Naj stori, kar hoče!"

"Osel!" se je Marega glasno zasmel. "Ne vem sicer, ali je pamet toliko vredna; a če si jo hočeš ohraniti čisto, moraš gotovo ostati sam!"

XXVI.

Še tisti večer je Kocjančič sedel in začel počasi pisati. Toda ko je dospel na drugo stran, ga je naenkrat vsega streslo. Še hip je kakor divji gledal predse, potem besno zmečkal pisanje in ga zalučal v kot. Že pa mu je roka hitela čez novo polo in v nekaj minutah je skončal.

"Tako!" je hropnil, ko je zalepil, naglo vstal, planil do prvega nabiralnika in sunil zavitek v odprtino.

(Dalje prihodnjič)

Leto 1977 - leto boja za pravice

OKTOBER

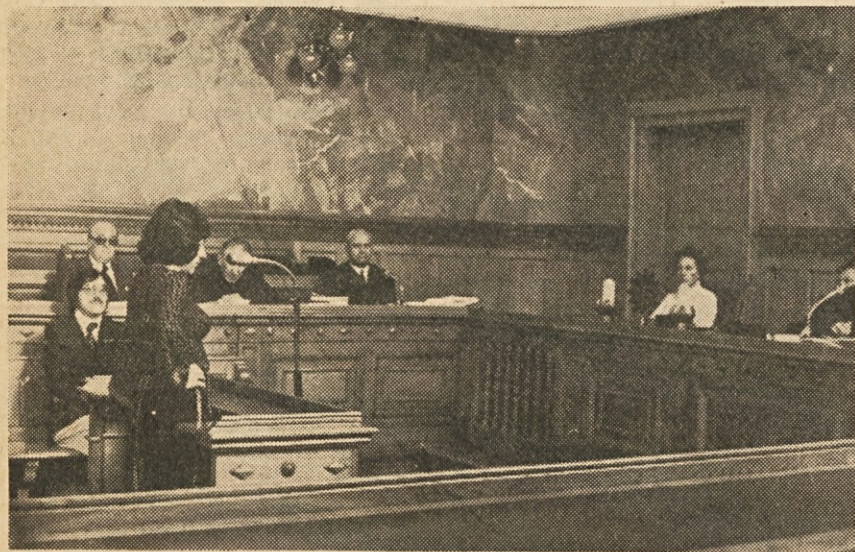
2. Delegacija koroških Slovencev sprejeta od predsednika Zveznega izvršnega sveta v Beogradu Veselina Djuranovića.
4. Proces proti Štefanu Petjaku v Salzburgu. Kljub upravičenim ugovorom obrambe je bil Petjak obsojen na plačilo 16.500 šilingov.
6. Ustavno sodišče ugodilo pritožbi dr. Janka Tischlerja.
9. Uspeli oktobrski tabor pri Čimžarju v Hodišah.
11. Predsednik CK ZKS Franc Popit sprejme delegacijo koroških

NOVEMBER

6. Ponovno napisne akcije na Koroškem.
7. Odgovorni urednik NT Nužej Tolmajer obsojen zaradi objave satiričnega prispevka na račun koroškega sodstva.
14. Občni zbor KDZ: nova predsednica je Magda Koren, podpredsednik Martin Pandel in 1. tajnik Helmut Grilc.
20. Začetek kulturnega tedna v Dobrli vasi. Prosvetno društvo „Srce“ praznuje 70-letnico obstoja.
22. Mirko Perč in Jože Müller pred

DECEMBER

4. Pohod po dvojezični Koroški od Suhe do Brda.
5. Na Dunaju predstavita dr. Hanns Haas in dr. Karl Stuhlpfarrer novo knjigo „Österreich und seine Slowenen“. Knjiga je skoraj razprodana.
7. NT poroča o novem slučaju diskriminacije v zadevi cerkvenega davka s strani celovškega škofijskega ordinariata.
8. V Celovcu začetek praznovanja 100-letnice Župančičevega rojstva: KKZ uprizori v polnem celovškem Mestnem gledališču „Veroniko Denseniško“.
11. Partijski kongres avstrijske KP: Franz Muhri ponovno izvoljen za predsednika.
13. Predsedstvo NSKS ponovno sklene, da pride tudi v bodoče edine v poštev samostojni nastop koroških Slovencev.
20. Delni uspeh v Železni Kapli: občinski odbor sklene namestiti dvojezične napise na začetkih kraja Železna Kapla: „Dobrodošli v Železni Kapli“.
23. Štefan Marktl, politični in kulturni delavec iz Šmiklavža pri Rudi praznuje 80-letnico.
26. Uresniči se želja koroških Slovencev: oddajnik na Peči začne oddajati.
28. Narodni svet koroških Slovencev izjavi, da koroški Slovenci nikdar niso zavračali enakopravnega pogajanja z avstrijsko vlado. Apelira na zveznega kanclerja, naj zabrani ministru Pahrju v bodoče neresnične izjave ter vopkljiče na zasedanje kontaktni komite.

1977: Proces proti Filipu Waraschu

Slovencev in izjavi, da je možno sporazumevanje med Avstrijo in Jugoslavijo le na progi Dunaj-manjšina-Ljubljana-Beograd.

20. Filip Warasch, osrednji tajnik NSKS, je bil pred deželnim sodiščem v Salzburgu oproščen obtožbe, češ da je nekemu Güttlerju v Celovcu predal eksploziv z nalogo, da požene v zrak transformator v Celovcu. Celo celovški stapovec Schmiedmaier mora izjaviti pred sodiščem, da ne ve, kje transformator stoji.
- NT objavi „odgovor“ deželnega glavarja Wagnerja na pismo globaških Slovencev, ki so mu ga poslali 18. septembra. Torej: Wagner občuje s koroškimi Slovenci predvsem po svojem odvetniku Sommerju... (Nova oblika koroškega obmizja!).
24. Seja predsedstva NSKS zahteva od pristojnih ministrov odpopklic varnostnega direktorja Pichlerja in tožilca Stoiserja.
26. Zborovanje Kluba slovenskih občinskih odbornikov v Borovljah: Enotno smo za samostojni nastop koroških Slovencev pri občinskih in deželnih volitvah.

okrajnim sodiščem v Velikovcu obsojena zaradi napisnih akcij na dnevno kazni. Obdolženca napravita proti obsodbi priziv.

25. Druga runda na selskem procesu na Dunaju: zopet preložitev.

Koroški večer v Torontu

19. novembra se je zbralo na banketu v Torontu nabito polna dvorana ljudi, okoli 300. Cilj prireditve pa je bil: pomoč koroškim Slovencem. Dohodki celotnega večera so šli v korist Mohorjevega doma v Celovcu.

Pri vratih so si prisotni lahko nabavili knjigo Poročilo slovenske gimnazije iz Celovca, ki nazorno prikazuje pomen slovenske gimnazije za ohranitev slovenstva na Koroškem.

Celotno prireditev je vodil g. Frank Osredkar. Po kratkem nagovoru škofa dr. Ambrožiča je gđ.

Jamnikova prebrala protestno pismo, ki ga je kanadska slovenska mladina poslala avstrijskemu predstavništvu v Ottawa in zaprosila prisotne, da bi to peticijo podprli s podpisami.

Za tem nas je v mislih popeljala na Koroško znana pevka Marija Ahačič-Polak, ki je občuteno zapela nekaj koroških narodnih. Še zlasti je poslušalce navdušila s pesmijo Tam kjer murke cveto... ki je bila ena najbolj uspešnih pesmi, ki jih je pela z ansamblom Avsenik.

Tako uspešen banket je dokaz, da imajo koroški Slovenci tudi v Kanadi veliko prijateljev.

Maturitetno srečanje

V zelo prijetnem vzdušju, ob jedi in pijači, pa še za duševno hranje bilo poskrbljeno, smo se v torko po Božiču srečali maturanti letnika 1968, da bi ob desetletnici svojega zrelostnega izpita skupno obračunali s svojim počenjanjem v teh zadnjih desetih letih. Nekdanji in še kar naprej razrednik Fike nam je zavrtel film iz svojega repertoar-

ja, in vsi smo se od srca nasmejali nad figurami, ki so nastopale. Hkrati pa je človeku postalo kar nekam tesno, ko se je na platnu vrtil del lastne preteklosti. Seveda smo se morali vsi spovedati, priznati svoje grehe, odkar nas je razrednik spustil iz svojega varuštva. In ugotovili smo, da smo še vsi enako „zreli“, kot smo vedno bili. Zapeli smo, da so natakariji kar strmeli, in vsi smo si bili edini, da še nikoli tako, že sploh pa ne pri ministru na Dunaju. In ugotovili smo, da smo ostali nekje še vedno isti otročaji, kot smo bili dolgih osem let, ko smo se skupno in vsak zase prizadevali za kar se da veliko trdo pridelanih žuljev na naših takih ali drugačnih zadnjicah. In dogovorili smo se, da bomo še skupno peli in pili, da pa ob prihodnjih srečanjih ne bi sedeli na suhem, bo razrednik Fike moral odpreti novo hranilno knjižico.

Eden od „zrelih“

IGRA: „MOLČEČA USTA“

Prireditelj: SPD „Srce“
v Dobrli vasi

Kraj: Kulturni dom v Dobrli vasi

Čas: nedelja, 8. 1. 1977, ob 14.30

Gostuje: Mladina iz Železne Kaple

SAK — z združenimi močmi se da več doseči

NT je obiskal predsednika SAK Francija Šmida, ki je na okrevanju, ker ima v želodcu čire, ki so živčno pogojeni.

NT: Znano nam je, da ste bili v zadnjem času glavni motor SAK. Je ta angažiranost tudi vplivala na vašo bolezen?

ŠMID: Eno leto in pol sem predsednik SAK. Ko sem prevzel to funkcijo, sem imel veliko načrtov in zavedal sem se, da vsega ni mogoče naenkrat doseči; prepričan pa sem bil, da se da z združenimi močmi še več doseči. Na žalost temu ni bilo vedno tako. K sreči pa je bila v odboru vedno večina za razumne in konstruktivne korake in odločitve. Kot vodilo pa mi je bil vedno cilj SAK:

a) gojitev športa pri slovenski mladini;

b) koordinacija športne dejavnosti med slovensko mladino na Koroškem (§ 2 iz statuta). Trudimo se, da dajemo slovenski mladini možnost, da se na športnem sektorju udeležuje in, da vzgajamo mladino preko športa k samozavednim slovenskim Koroščem.

Moja bolezen pa je bolj posledica službenih razmer.

NT: Omenili ste, da odbor ni bil vedno enoten.

ŠMID: Takih, ki so ovirali, je tudi bilo, in to iz zasebnih vzrokov. Da me boste lažje razumeli: če bi delal moj brat ali moj najboljši prijatelj ali kdo drug kaj negativnega za SAK, se bom odločil proti njegovemu delovanju in če potrebno tudi proti njemu — brez obzirnosti sem zadolžen delati najboljšo za klub, katerega člani so mi izrekli pri volitvah zaupanje.

NT: Kakšna je bilanca SAK pod vašim predstvom?

ŠMID: Dvakrat smo izpeljali najbrž največji turnir v koroški zgodovini. Smisel takih turnirjev ne leži samo na športnem področju. Te turnirje vidijo tudi s strani koroške deželne vlade kot pozitivne. Za nas kot slovenski klub pa je važno, da pokažemo in z našimi prireditvami nemško prebivalstvo prisilimo, da nas upošteva tu na Koroškem kot enakopravne. Jasno pa je, da brez pomoči NK Olimpije ne bi bilo nič, zato izreklam Olimpiji največjo zahvalo.

● Kupili smo mnogo mladih in perspektivnih igralcev. Vsem tem Slovincem smo omogočili, da igrajo nogomet v slovenskem klubu, da v lastnem klubu niso več diskriminirani.

● Stike z matičnim narodom smo tako poglobili, da smo danes z njim močno povezani. Kajti brez pomoči matičnega naroda klub narodnostne manjšine ne more obstajati.

● S pomočjo NK Olimpije imamo visoko strokovno oskrbo: trening naših igralcev, ki ga izvaja Dragan Rogič (prej Miško Jovičević), ki je tudi član trenerske komisije NK Olimpije, nam zagotavlja trenutno, da obdržimo kvaliteto igranja, čeprav se generacija igralcev menja, in da mirne duše lahko gledamo v bodočnost.

● 100%-no smo se rešili tudi groznega čira v našem klubu. In sicer so obstajale prej klike, ki se tudi danes še niso pomirile, ki so za napredek vsake interesne skupnosti smrtonosne. Tu mislim predvsem na tiste ljudi, ki niso pripravljeni narediti ničesar prostovoljno in zastoj za SAK, nasprotno, zdi se mi, da vidijo v SAK in v matični deželi kravo, ki jo po mili volji lahko molžeš. V primeru, da pa krava brčne, ker nima več mleka, pa kličejo ves svet na pomoč, češ kaka krivica se jim godi. K temu bi še pritril: dokler bom jaz predsednik SAK, se bo z vsemi igralci enako ravnilo: z ali brez mature, sinovi velikih ali malih kmetov, študentje, akademiki in delavci — vsi skupaj smo Slovenci in enakovred-

ni člani SAK in kot taki zastopniki koroških Slovencev na sektorju nogometa.

NT: Pred kratkim ste bili v pisemu bralcev kritizirani, da postaja SAK krdelo zgubljenih ovac. Kaj pravite na to?

ŠMID: Vedno bodo nastopali od zunaj taki, ki vse bolj vedo. Toda pri teh vse-bolje-vedcih je vedno tako, da nas hvalijo v nebesa, če nam gre dobro, če smo pa v kakršni koli krizi, pa nas prekolnejo. Zatem so taki ljudje čiri družbe, ker je njih nezadovoljstvo v njih samih pogojeno. Odbor in tudi jaz je delal gotovo napake, vendar je naredil vse kar je bilo v njegovi moči v dobro SAK.

Delajmo naprej v enotnosti skupaj in bomo prispevali tudi znaten delež k boju za narodnostne pravice koroških Slovencev.

Ob tej priliki izreklam vse priznanje in zahvalo vsem igralcem za njih delo in trud, zato da se pustijo zapostavljati, zmerjati in pobijati na igrišču; prav tako Albertu Smrečniku, ki nosi celotno organizacijo in vse stroške za mladinsko moštvo.

NT: Kakšni so vaši načrti za bodočnost?

ŠMID: Gotovo je v prvi vrsti lastno igrišče. Že odkar smo dobili odpoved za uporabo igrišča ob Košatovi cesti v Celovcu, gre moj trud pretežno za iskanje pogojev in sredstev za nabavo lastnega igrišča. Na žalost pa me je stala mnogo časa tudi oskrba nogometašev, ker je naš sedanji sekcijki vodja svojo dolžnost zanemarjal.

● Trenerja Dragana Rogiča bo treba še dalje obdržati. Njegova pogodba se konča z julijem 1978. Poskušal bom ustvariti pogoje, da bomo lahko obdržali Rogiča v čim večjem obsegu.

● Počasi moramo izolirati lastni kader trenerjev. Naš trener Rogič jih je pripravljen učiti in šolati. Čim bomo uspeli z lastnim igriščem, je treba poleg mladincev ustanoviti še ekipo šolarjev. Zato potrebujemo mlade ljudi, ki bi prevzeli oskrbo.

● Izdelati in izgraditi bo treba nov sestav kluba:

a) strogo in točno vodstvo sekcij;

b) sekcijki vodja mora biti desna roka trenerja, itd. ...

● Tega vsega ni mogoče od danes na jutri realizirati. Toda s potrpljenjem, trdim delom in, če bomo enotni, bomo to že dosegli.

● Potrebno bo, da nas priznata osrednji organizaciji kot enakovreden organ v boju za doseg pravic koroških Slovencev. Predlagamo zato posvetovanje med zastopniki NSKS, ZSO in SAK.

NT. Hvala lepa!

Knjigo „Österreich und seine Slowenen“ vam posreduje tudi uredništvo Našega tednika. Dopisnica zadostuje.

NAŠ TEDNIK izhaja vsak četrtek. Naroča se na naslov: „Naš tednik“, Celovec, Viktringer Ring 26, 9020 Klagenfurt. — Telefon uredništva, oglasnega oddelka in uprave 72 5 65. Naš zastopnik za Jugoslavijo ADIT-DZS, Gradisce 10, 61000 Ljubljana, tel. 22207. Naročnina znaša letno: za tuzemstvo 150.— šil., za Jugoslavijo 150.— din za ostalo inozemstvo 250.— šil. (po zračni pošti 500.— šil.). — Lastnik in izdajatelj: Narodni svet koroških Slovencev. — Odgovorni urednik: Nužej Tolmajer, Verovce štev. 2, 9065 Zrelec. — Tiska: Tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu, Viktringer Ring 26.

SPREMENBA TERMINA! POLET V IZRAEL

od nedelje, 12. II. 1978,

do nedelje, 19. II. 1978

Cena: 8.960.— šilingov.

Za Dom v Tinjah:
Jože Kopeinig

